

Alternativt budsjett for 2025

Folk flest skal sitte
igjen med **mer**

Rødts stortingsgruppe
Postadresse: Stortinget, Postboks 1700 Sentrum, 0026 Oslo
E-post: postmottak.rodt@stortinget.no
Telefon: 23 31 23 95

Rødt
Adresse: Storgata 33C, 0184 Oslo
E-post: roedt@roedt.no
Telefon: 22 98 90 50

Utgitt november 2024.

Innhold

Forord	4
Sammendrag: Økte inntekter, kutt i regningsbunken	6
Fordelingseffekt av Rødts budsjett	8
Typeeksempler: Dette vil Rødts budsjett bety for ulike grupper	10
Rødts tiltak for å kutte klimautslipp	14
Demokratisk kontroll over krafta	17
Rødts prioriteringer område for område	18
Arbeids- og sosialpolitikk	20
Klima og natur	22
Helse	24
Skole og barnehage	26
Samferdsel	28
Fiskeri og landbruk	30
Justis	32
Likestilling	34
Barn og familie	36
Kultur	38
Utenriks	40
Forsvar	42
Bolig	44
Kommuneøkonomi	45
Skatter og avgifter	63
Tabeller over alle forslag	70

FORORD:

Folk flest skal sitte igjen med mer av både penger, makt og framtidstro

En helt vanlig familie har dårligere råd nå enn for ti år siden. Det har skjedd gjennom skiftende regjeringer, og selv om både Høyre og Arbeiderpartiet sier de vil ha små forskjeller.

Forskjellene øker, og velferden der folk bor er under press. Skoler, busslinjer og tilbud innen rusbehandling og psykisk helse legges ned. I barnehager og på sykehjem og SFO er det for få ansatte på jobb.

Samtidig kommer ikke regjeringa med nye tiltak for å få ned forskjellene i sitt forslag til statsbudsjett.

Det vi trenger nå er en politikk som faktisk får ned forskjellene, og som sikrer tilgjengelig og bedre velferdstilbud for folk.

Heldigvis er ikke tida for å ta gode og modige valg for samfunnet forbi. Det er ingen grunn til at vi ikke skal kunne ha visjoner for Norge. I Rødts budsjettforslag lanserer vi et alternativ der fellesskapet kommer styrket ut og folk flest sitter igjen med mer.

Rødt vil kutte i skattene for folk med vanlige og lave inntekter, slik at det merkes. Samtidig øker vi skattene til dem som tjener og eier mest. Høyre/Frp-regjeringa kuttet skatten til landets aller rikeste med milliardbeløp, og disse skattegevinnene er fortsatt ikke fullt ut reversert. Det vil Rødt, og på den måten får vi ned forskjellene og styrker velferden.

Rødt setter av penger til å starte innfasingen av eget frikort for tannhelse og innføre gratis tannregulering til alle barn i tråd med anbefalingene fra tannhelseutvalget.

Foto: Ilne Pedersen.

Vi setter av over femten milliarder kroner mer enn regjeringa til en styrket velferd og økonomi i kommunene. Vi prioriterer å ansette om lag 2 000 nye årsverk i barnehagene, og sørge flere ansatte på SFO. Køene i til sykehjemsplass skal ned, og vi vil sette i gang bygging av 1 000 flere sykehjemsplasser. Dårlig kommuneøkonomi rammer særlig distriktene hardt. Det er feil når politikere framstiller nedleggelser og kutt som naturlover vi er maktesløse over. Rødt nekter å godta ytterligere sentralisering, under påskudd av svak kommuneøkonomi, og prioriterer en rekke tiltak for å bevare og styrke arbeidsplasser og velferdstilbud i distriktene.

Vi er heller ikke maktesløse over klimaendringene. Regjeringa fører en politikk som gjør at Norge ikke når klimamålene, og nå kutter de i bevilgningene til naturen. Det er nødvendig med en satsing for å unngå klima- og naturkriser. Derfor setter Rødt av over én milliard kroner til å ta vare på natur. Vårt budsjett kutter utslipp rettferdig, slik at det blir billigere å velge miljøvennlig for folk flest og de som har mest og forurensar mest også må bidra mest.

Norge kan og bør gjøre mer for å stanse krigen i Midtøsten og okkupasjonen av Palestina. Vi må sette makt bak kravene. Det må innføres sanksjoner mot Israel. Oljefondets investeringer må ut av landet og ut av selskaper som produserer våpen til Israels krigsmaskin. De humanitære lidelsene og behovene i Gaza er enorme. Rødt foreslår derfor å øke bistanden til området kraftig i vårt alternative statsbudsjett.

Det er lett å miste motet. Men det er også mulig å sikre at folk flest sitter igjen med mer, av både penger, makt og framtidstro. Her går Rødt i spissen for faktisk forandring.

Marie Sneve Martinussen, leder i Rødt

Kilde: Kapital

Økte inntekter, kutt i regningsbunken

Det er arbeidsfolk som skaper verdiene i samfunnet, og vanlige folk bør sitte igjen med mer. De siste årene har imidlertid ikke vanlige folk opplevd økt kjøpekraft av betydning på grunn av høye priser, lav lønnsvekst og dyre offentlige gebyrer. De rikeste stikker av med mer av verdiene som arbeidsfolk har skapt. Rødt vil ta et oppgjør med de økende forskjellene og gjennomføre politikk som sikrer at folk flest har mer igjen ved slutten av måneden.

Skattekutt til de ekte verdiskaperne

Rødt foreslår å endre skattene slik at vanlige folk får mer penger og forskjellene reduseres. I vårt forslag kutter vi skatten til de med ordinær inntekt med flere tusen kroner i året. Alle med lavere inntekt enn om lag 800 000 kroner, om lag 3 av 4 personer, får lavere skatt med Rødts forslag, til sammen 14 milliarder kroner. Personer med høye inntekter og store aksjeutbytter, spesielt de 0,7 prosent rikeste med inntekt over 3 millioner kroner i året, betaler mer.

Respekt for syke og eldre

Grunnplanken i vårt velferdssystem må være at du ikke trenger å bli fattig bare fordi du blir syk, gammel eller mister jobben. Men dagens minstepensjoner i velferdsstaten er ikke mulig å leve av. Minstepensjonene ligger på 223 000 kroner, langt under EUs fattigdomsgrense. Minstesatsen på uføretrygd ligger på 290 000 kroner, eller en fjerdedels stortingslønn. Satsene for arbeidsavklaringspenger og sosialhjelp er enda lavere.

Dessverre ser vi at mange av dem som mottar ytelser fra NAV, må stille seg i matkø hos frivillige. Det er et sikkert bevis på at det er hull i velferdsstatens sikkerhetsnett. Derfor går Rødt inn for en økning av velferdsstatens minstepensjoner med 15 000 kroner i året. Barnetrygden må økes i takt med prisstigningen, og sosialhjelpssatsene skal opp til det nivået ekspertene mener er nødvendig for å leve et anstendig liv.

Rødt vil kutte regningsbunken

Rødt foreslår kraftfulle grep i statsbudsjettet som vil slanke regningsbunken til norske familier. Vi vil kutte egenandelstaket for helsetjenester ned til 2 500 kroner. Dette vil bidra til å kutte utgiftene til over 1,5 millioner nordmenn. Vi vil innføre gratis skolemat i grunnskolen fra neste skoleår. Det vil sikre at alle barn får et sunt måltid på skolen hver dag, og spare barnefamiliene for tid og penger. Dyre tannlegeregninger kan for mange velte hele privatøkonomien. Vi foreslår en tannhelsereform som tar et viktig steg i retning gratis tannhelse neste år, og setter av penger til å gi alle barn gratis tannregulering. Rødt prioriterer også å reduseres billettprisene på kollektivtrafikk med 10 prosent.

Foto: Inne Pedersen.

Rødt vil øke inntektene til folk

Årlig økning per mottaker i 2025¹

Kostnad (i mill. kroner)

Minstepensjon	15 000	1 107
Uføretrygd minstesats	15 000	1 624
AAP minstesats	15 000 ²	960
Studiestøtte	15 000	755
Dagpenger	15 000 ³	450
Engangsstønad og overgangsstønad	15 000	136
Sosialhjelp	15 000 ⁴	840
Tiltakspenger og kvalifiseringspenger	15 000	152
Introduksjonsstønad	15 000	123
Barnetrygd	583	733
Bostøtte	2 500 ⁵	320
Borteboerstipend	10 000	107
Totalt		6 997

1. Ytelsene økes fra 1. mai, med unntak av bostøtte som gjelder fra 1. januar, barnetrygd fra 1. februar og studiestøtte fra 1. august.

2. For mottakere mellom 22 og 25 år øker ytelsen med om lag 100 000 kroner fordi kuttet til unge mottakere reverseres.

3. Øke kompensasjonsgraden til 66 prosent. For den gjennomsnittlige mottaker vil dette om lag bety en årlig økning på 15 000 kroner.

4. Øke sosialhjelpen i tråd med SIFOs anbefalinger. For en enslig mottaker vil det utgjøre om lag 15 000 kroner i året.

5. Bostøtten styrkes slik at flere får rett på bostøtte med økte satser. I gjennomsnitt utgjør økningen om lag 2 500 kroner.

Rødt vil kutte i regningsbunken

Kostnad (i mill. kroner)

Egenandeler helsetjenester	Redusere egenandelstaket til 2 500 kroner, kutt i ikke møte-gebyret og utvide gratis helsetjenester opp til 18 år.	1 586
Gratis skolemat	Gratis skolemat for grunnskolen fra neste skoleår.	1 260
Tannhelse	Første trinn i en tannhelsereform - 40 % refusjon over egenandelstak på 2 500 kroner. Gratis tannregulering til barn, og gratis tannlege til enkelte pasientgrupper.	3 359
Billettpriser	10 % priskutt på all lokal kollektivtrafikk.	800
Avgifter	Fjerne moms på reparasjoner og norskprodusert frukt og grønt. I tillegg redusere moms på kollektivtrafikk og norgesferie.	2 400
Kulturskolen	Innføre makspris på 2 000 kroner for kulturskolen for barn, og innføre gratis inngang på 61 museer for barn	89
Brillestøtte, parykkstøtte, grunnstønad m.m.	Styrker støtteordninger og prisjusterer ulike stønader	229
Totalt		9 722

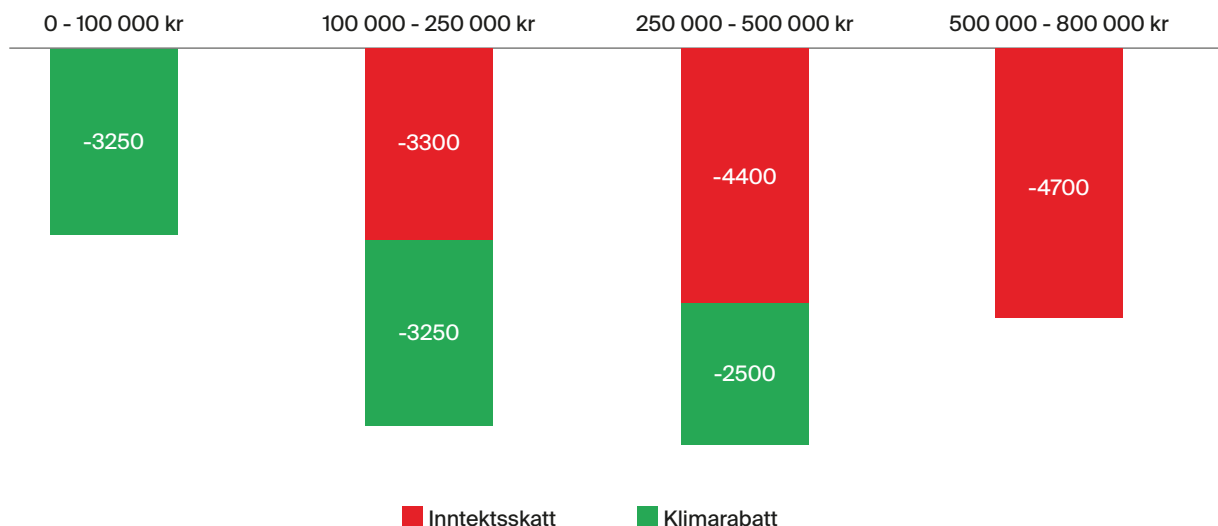
Skattekutt til vanlige folk

Rødts budsjettforslag sørger for at de med inntekt under 800 000 kroner, eller 75 prosent av befolkningen, til sammen får 14 milliarder kroner i lavere skatt.

I tillegg foreslår Rødt en solid klimarabatt på 5 milliarder kroner til alle med inntekt under 500 000 kroner, som er en omfordelende tilbakebetaling av inntektene fra økte klimaavgifter. Figuren viser summen av Rødts inntektsskatteendringer og klimarabatt for de med under 800.000 kroner i inntekt.

Et rettferdig skattesystem krever selvsagt at personer med høye inntekter og store aksjeutbytter, spesielt de 0,7 prosent rikeste med inntekt over 3 millioner kroner i året, betaler mer. På den måten sørger vi for mer penger til fellesskapet.

Rødts klimarabatt og endring i inntektsskatt for ulike inntektsgrupper

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-skatt.

Les mer om Rødts skatteopplegg lenger bak i heftet.

Fordelingseffekt av Rødts forslag til skatt på formue, relativt til regjeringens budsjettforslag

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-skatt.

Fordelingseffekt av Rødts forslag til skatt på inntekt og utbytte, relativt til regjeringens budsjettforslag

Inntektsintervall	Antall personer	Snitt-inntekt (kr)	Rødts endring i skatt på inntekt og utbytte (kr)	Av dette: Rødts endring inntektsskatt (kr)	Av dette: Rødts endring utbytteskatt (kr)
0 – 100 000 kr	308 400	36 000	-	-	-
100 000 – 200 000 kr	212 000	151 000	-3 600	-3 600	-
200 000 – 400 000 kr	873 000	316 000	-3 700	-3 700	-
400 000 – 600 000 kr	1 114 800	499 000	-5 100	-5 100	-
600 000 – 800 000 kr	934 100	694 000	-4 500	-4 700	200
800 000 – 1 mill.	507 300	887 000	500	100	400
1 – 2 mill.	547 200	1 296 000	21 800	19 800	2 000
2 – 3 mill.	59 700	2 373 000	99 400	82 800	16 600
Over 3 mill.	33 600	6 143 000	380 800	216 400	164 400
Sum/gj.snitt	4 590 200	660 000	3 600	2 000	1 600

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-skatt.

Dette vil Rødts budsjett bety for ulike grupper

Eksemplene under illustrerer hvordan Rødts politikk vil påvirke vanlig folks lommebok i 2025. Alle tall viser endringer sammenlignet med regjeringens forslag til statsbudsjett.

Familien

- To voksne med inntekt på 450-500 000 kroner og 650-700 000 kroner
- Den ene kjører dieselbil til jobb, den andre pendler med tog
- To barn på 5 år og 10 år

	Kr per måned	Ant. måneder	Kroner i 2025
Redusert inntektsskatt voksen 1	425	12	5 100
Klimarabatt voksen 1 ¹	208	12	2 500
Økte utgifter til drivstoff ²	-95	12	-1 144
Redusert inntektsskatt voksen 2	433	12	5 196
12 % billigere årskort kollektivtransport ³	154	12	1 845
Økt barnetrygd barn 5 år	53	11	583
Økt barnetrygd barn 10 år	53	11	583
Gratis skolemat barn 10 år ⁴	340	5	1 700
Redusert makspris på kulturskolen barn 10 år ⁵	142	6	851
Sum	1 713		17 214

Minstepensjonisten

- Enslig minstepensjonist
- Har høye helseutgifter

	Kr per måned	Ant. måneder	Kroner i 2025
Økt minstepensjon	1 250	8	10 000
Klimarabatt ¹	208	12	2 500
Redusert egenandelstak på helsetjenester	65	12	778
12 % billigere årskort på kollektivtransport ³	77	12	922
Sum	1 600		14 200

Den høytlønnte med tannpine

- Inntekt på 800 000 - 1 000 000 kroner
- Kjører bensinbil til jobb
- Tannlegeutgifter på 25 000 kroner i året

	Kr per måned	Ant. måneder	Kroner i 2025
Økt inntektsskatt	-42	12	-500
Økte utgifter til drivstoff ²	-76	12	-917
Reduserte tannlegeutgifter ⁶	750	12	9 000
Sum	632		7 583

Den arbeidsledige

- 100 % arbeidsledig
- Lønn før ledighet på 600 000 kroner

	Kr per måned	Ant. måneder	Kroner i 2025
Økte dagpenger ⁷	1 800	12	21 600
Klimarabatt ¹	208	12	2 500
Sum	2 008		24 100

Studenthusholdningen

- To studenter, den ene med 130 000 kroner i arbeidsinntekt
- Begge reiser kollektivt

	Kr per måned	Ant. måneder	Kroner i 2025
Økt stipend og studielån	2 500	5	12 500
12 % billigere månedskort kollektivtransport ³	125	11	1 371
Redusert inntektsskatt pga. økt frikortgrense ⁸	350	12	4 200
Klimarabatt med lavtlønnstillegg ¹	542	12	6 500
Sum	3 516		24 571

Den uføretrygdde

- Mottar 100 prosent uføretrygd
- 600 000 kroner i inntekt før uførhet
- Arbeidsinntekt på 120 000 kroner
- Har høye helseutgifter

	Kr per måned	Ant. måneder	Kroner i 2025
Økt uføretrygd på grunn av økning av fribeløpet ⁹	3 871	12	46 452
Redusert egenandelstak på helsetjenester	65	12	778
Sum	3 936		47 230

Her er flere eksempler fra Rødts alternative budsjett som vil kunne gi følgende uttelling for ulike grupper

Hva	Kr per måned	Ant. måneder	Kroner i 2025
Rimeligere kiropraktor (én behandling per måned)	47	12	564
Gratis tog for barn 6-17 år (1 t/r per måned)	96	12	1 152
Økt bostøtte (til ny mottaker)	680	11	7 480
Økt borteboerstipend	1 000	5	5 000
Gratis inngang på museum for barn ¹⁰	250	2	500

- Rødts klimarabatt tilbakebetaler de økte avgiftsinntektene fra økt CO2-avgift utover regjeringas forslag og reversering av kutt i veibruksavgiften. Klimarabatten betales ut til alle med under 500 000 kroner i inntekt, med et litt høyere beløp til de under 250 000 kroner. I tillegg ønsker vi at tilbakebetalingen skal inneholde et barnetillegg og en geografisk profil, hvor innbyggere i distriktskommuner får mer igjen. I disse eksemplene bruker vi imidlertid kun gjennomsnittsbeløpene differensiert etter inntekt.
- Bil med gjennomsnittlig årlig kjørelengde på 11 274 km som bruker 0,7L/mil.
- Rødt kutter kollektivpriser med 10 % og reduserer mva på kollektivtrafikk fra 12 til 10 %.
- Beregnet med antakelse om 85 skoledager høsten 2025 og at en matpakke i snitt koster 20 kroner.
- Årlig pris på 3 702 kroner før Rødts innføring av makspris på 2 000 kroner.
- Rødt vil innføre gratis tannhelse. Som et første skritt vil vi at staten skal dekke 40 % av kostnader over 2 500 kroner . Om lag 200 000 personer (6 % av befolkningen) har særlig høye årlige utgifter, med et gjennomsnitt på 25 000 kroner.
- Rødt foreslår at dagpengemottakere skal få 66 % av tidligere inntekt, ikke 62,4 % som i dag.
- Med økt frikortgrense til 150 000 kroner vil en student som tjener så mye spare rundt 4 200 kroner i året i skatt.
- Antar at personen tjener 120 000 kroner ved siden av uføretrygden. Det er lagt til grunn en kompensasjonsgrad på 66 %. Tabellen viser nettoeffekten etter at økt skatt også er trukket fra.
- Tar utgangspunkt i to besøk for to barn i året på Teknisk museum i Oslo

Rødts tiltak for å kutte klimautslipp

Rettferdig og handlekraftig klimapolitikk på naturens premisser

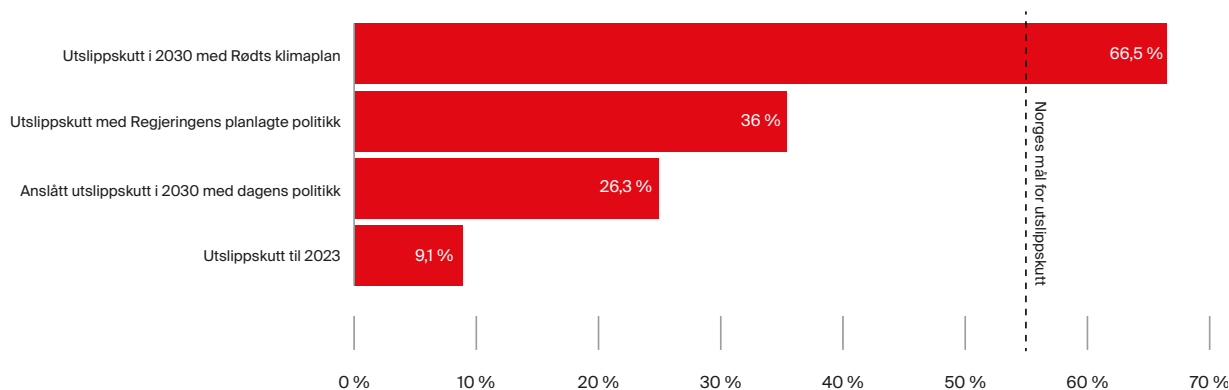
Altfor lenge har norsk klimapolitikk kun dreid seg om målsetninger langt fram i tid, og for lite om konkret handling. Det haster å kutte i klimagassutslippene for å stanse de verste utslagene av de menneskeskapte klimaendringene. Ifølge FNs siste anslag går verden mot mellom 2,6 og 3,1 grader oppvarming i år 2100 med dagens politikk. Klimaendringene fører allerede i dag til ekstremvær. En temperaturøkning på rundt 3 grader vil bli katastrofal. Vi må handle nå.

Regjeringas politikk lar vente på seg. Stortinget vedtok i 2023 at regjeringen måtte legge fram en plan for hvordan målet om 55 prosent kutt i utslippene i 2030 skal nås. Det vedtaket vil ikke regjeringa følge opp. I stedet viser Arbeiderpartiet og Senterpartiet til Grønn bok (regjeringens klimastatus og -plan), som behandles som et vedlegg til statsbudsjettet. Årets “grønne” bok konkluderer med at det er umulig “å kvantifisere effektene” av regjeringens politikk. En rekke effektgrep vil dessuten øke utslippene, som redusert veibruksavgift og flypassasjeravgift, grep som Rødt reverserer i vårt budsjett. Heller ikke Rødt får presise svar når vi spør om klimaeffekten av de verktøyene vi har innenfor for eksempel Enova eller Bionova. Rødt har like fullt lagt inn en rekke grep som vi mener vil gi utslippskutt på kort og lang sikt.

Heller enn å følge opp Stortingets marsjordre, har regjeringen lovet å legge fram en plan om hvordan utslippene skal kuttes mot 2035. Mens planlegginga stadig utsettes, blir målene vanskeligere å nå. Med dagens politikk fra regjeringa vil vi bare kutte 26,3 prosent av utslippene i 2030. Med politikken regjeringen planlegger å innføre, vil kuttet bare bli 36 prosent. Det er alt, alt for lite. Samtidig vokser etterslepet, og tiltakene som må innføres for å nå målene blir mer drastiske og vanskeligere å iverksette.

Rødt la i november 2022 fram vår klimaplan, som viste hvordan vi ville kutte klimagassutslipp. I vår oppdaterte plan, lagt fram sammen med vårt alternative budsjett for 2024, viste vi hvordan vi ville kutte utslippene innenlands med 66,5 prosent i 2030. I tillegg pekte vi på hvordan vi ville kutte utslipp fra norsk forbruk som ikke føres i det norske utslippsregnskapet. Til sammen viste vi hvordan vi kunne kutte utslippene tilsvarende 75,2 prosent sammenlignet med 1990-nivå. Tabellen på neste side viser hvor mye lengre våre planlagte klimatiltak får oss enn regjeringens tiltak.

Foto: Inne Pedersen.

Når regjeringa har lagt fram sin plan for utslippskutt mot 2035, med oppdaterte tall og framskrivinger, kommer vi til å oppdatere tallene i Rødts klimaplan. Fram til da legger vi tallene fra forrige års alternative budsjett til grunn. Tallene finner du på Rødts nettsider.

Utslipp henger sammen med ulikhet

Det er de rikeste som forurensrer mest. Det er store forskjeller mellom stater og verdensdeler. Men tall og data fra World Inequality Lab slår fast at ulikhet i utslipp, kalt karbonulikhet, er større internt i land enn mellom land. Også i Norge står de rikeste for de største utslippene: Ifølge tall fra samme kilde hadde de 10 prosent som tjener mest et karbonavtrykk over dobbelt så stort som de 40 prosent i midtsjiktet av befolkningen. Derfor må rettferdig klima- og miljøpolitikk være mer enn bare et slagord. Det er helt nødvendig at de rikeste kutter mest, om vi skal hindre de verste utslagene av de menneskeskapte klimaendringene. For å sikre folkelig oppslutning om en handlekraftig klimapolitikk må kostnadene fordeles rettferdig, slik at vi ikke sender regninga til folk med dårlig råd og distriktene, mens de som har mest og forurensrer mest kan fortsette som før. Samtidig må et land som Norge, som er rikt sammenlignet med andre, ta et større ansvar for globale utslippskutt.

Klima- og miljøpolitikken må være rettferdig

Hvor mye du kan forbruke avhenger i dag av hvor mye penger du har. Rødt mener at også de rikeste skal redusere sine utslipp. Derfor vil vi blant annet forby luksusforbruk som privatjetfly og cruisetrafikk som ikke er utslippsfri, innføre progressive avgifter på yachter og flyreiser, og innføre ekstraskatt for de med millioninntekter. Den skal begrense luksusforbruk, og investeres i blant annet utslippskutt. Rettferdig klima- og miljøpolitikk handler ikke bare om å ta fra de rike. Vi må også bruke penger på miljøvennlige alternativer for folk flest. Derfor vil Rødt jobbe for bedre og billigere busstilbud i hele landet, og raskere jernbane mellom de store byene.

Rettferdig klima- og miljøpolitikk handler også om å sikre og skape arbeidsplasser. I Norge er mange arbeidsplasser knyttet til olje- og gassproduksjon. Derfor er det avgjørende å få til en rettferdig omstilling i stedet for en markedsstyrt krasjlanding. Når samfunnet skal bli mindre oljeavhengig, trenger vi politisk styring og en aktiv stat – med storstilt satsing på løsninger som kutter utslipp og skaper jobber samtidig.

Klimarabatt for folk med dårlig råd

Rødts klimarabatt tilbakebetaler de økte avgiftsinntektene fra økt CO₂-avgift utover regjeringas forslag og reversering av kutt i veibruksavgiften. Klimarabatten i 2025 er 3 250 kroner til alle med inntekt under 250 000 kroner i inntekt og 2 500 kroner for alle med inntekt mellom 250 000 og 500 000 kroner i inntekt. I tillegg ønsker vi at tilbakebetalingen skal inneholde et barnetillegg og en geografisk profil, hvor innbyggere i distriktskommuner får mer igjen. Tallene over er gjelder for klimarabatten i gjennomsnitt.

Klima og natur går hånd i hånd

Løsninga på klimakrisa er ikke å bygge ned mer norsk natur, enten det dreier seg om vindturbiner i reinbeiteområder eller å gå løs på vernede vassdrag. Både klimagassutslippene og nedbygging av natur truer jordas tåleevne. De to krisene forsterker dessuten hverandre. Når naturen bygges ned forsvinner også jordas naturlige CO₂-lagre. Derfor må klimapolitikken være på naturens premisser. Under Energi- og miljøkapittelet kan du lese om hvordan vi satser på en rekke naturtiltak, og gir 1,345 milliarder mer enn regjeringa til naturformål.

Våre viktigste tiltak for å kutte klimautslipp

- Øke CO₂-avgiften til 3 000 kr i 2030, og tilbakebetale økningen gjennom Klimarabatt.
- Sikre klimatiltak i kommunene gjennom ordninga Klimasats, som vi bevilger 400 millioner mer enn regjeringa til i 2025.
- Elektrifisere større industrianlegg og innføre CCS på store punktutslipp.
- Omstille olje- og gassindustrien med krav om 70 prosent utslippskutt, økt CO₂-avgift på sokkelen og gi midler til innføring av CCS.
- Store investeringer i kollektiv og jernbane.
- Innføre en progressiv flyavgift for reiser mellom de store byene i Norge, der det er god togforbindelse, og utenlands ut over en tur i året.
- Redusere luksusforbruk og øke finansiering av klimatiltak gjennom økt skatt på de høyeste inntektene.
- Innføre et årlig 5 prosents reduksjonsmål for Avinor.
- En rekke tiltak som verner og restaurerer natur, tiltak som ikke bare er gode for naturen, men også i stor grad er gode klimatiltak. I 2025 bruker vi 1,345 milliarder mer enn regjeringa på naturtiltak.
- Sikre bruk av biogass gjennom Bionova, som vi bevilger 500 millioner til i 2025.

Demokratisk kontroll over krafta

Skal vi få kontroll over de ustabile og i perioder høye strømprisene, trengs det demokratisk kontroll over krafta. Dette skjer ikke bare gjennom budsjettvedtak, men gjennom systemiske grep for å få politisk styring over produksjonen og fordelinga av krafta.

Rødt vil ha en makspris på vanlig strømforbruk, og høyere pris på luksusforbruk for å unngå sløsing. Dette fordrer demokratisk styring av hva kraftselskapene kan ta fra kunder i Norge.

Vårt forslag er at maksprisen skal være tre ganger konsesjonspris, altså snittet av hva det koster å produsere kraft i Norge i dag. For 2024 har energidepartementet satt denne til 12,31 øre kilowattimen. Vår makspris blir da omtrent 35 øre kilowattimen, like over gjennomsnittlig strømpris fra 2010 til 2020 på 33 øre (konsumprisjustert spotpris på kraft per kWt ekskl. mva). Maksprisen må følges av en leveringsplikt for kraftselskapene. Sammen med nettselskapene må de levere strømmen som trengs i sin region.

En slik omlegging fra dagens børsstyrte strømpris vil ha en rekke konsekvenser for norsk økonomi. Det vil redusere utgiftene for folk flest, kommunene og staten. Samtidig ville inntektene fra høye strømpriser bortfalt. Det er ikke mulig å lage et alternativt budsjett som tar hensyn til alle disse kryssende effektene. I tillegg til at det ville krevd mer detaljert informasjon og et utredningsapparat vi ikke har tilgang på, ville det alternative budsjettet vært vanskelig å lese opp mot regjeringas forslag. Vi har derfor ikke budsjettet med innføring av makspris.

Innføring av makspris må kombineres med vårt politiske krav om eksportkontroll: Først når leveringsplikten er ivaretatt, kan kraftprodusentene selge kraftoverskudd ut av landet, til markedspris. Hvis fyllingsgraden i vannmagasinene synker under mediannivå, må eksporten av strøm stanses av hensyn til forsynings sikkerheten. Ansvaret for leveringsplikten må fordeles rettferdig på kraftprodusentene. Det kan for eksempel fordeles etter produsentenes andel i sin region, hvor 30 prosent av produksjonen de siste tre årene betyr ansvar for 30 prosent av årets «makspris-kraft» i sin region, med nødvendige justeringer når produksjon og forbruk endres.

Rødt vil ha gjensidig kraftutveksling med våre naboland snarere enn at den europeiske kraftbørsen skal diktere prisnivået her hjemme. Nye kabler, med stor kapasitet, har også gitt nærmest ensidig eksport til og høy prissmitte fra land som Storbritannia, Tyskland og Nederland. Rødt vil ut av EUs energiunion for å kunne ta større demokratisk kontroll over krafta. Derfor kutter vi pengestøtte til ACER og budsjettet til RME i vårt alternative budsjett.

Les mer om Rødts kraftpolitikk og politiske løsning på strømpriskrisen på rødt.no/stromprisen

Rødts prioriteringer område for område

A smiling man with a beard and short hair, wearing a dark blue t-shirt, stands in a warehouse. In the background, there are wooden pallets stacked with cardboard boxes. One box has the text 'BOMBYN PRO' visible. The lighting is warm and industrial.

Et løft for de virkelige verdiskaperne

Verdiene skapes av vanlige arbeidsfolk, ikke av et knippe milliardærer på toppen. Men i det norske samfunnet setter vi ikke pris på de virkelige verdiskaperne. Hundretusener av arbeidsfolk i samfunnskritiske yrker må ta til takke med lav lønn, tøffe arbeidsvilkår og trygder og pensjoner langt under hva det er mulig å leve av. Et mer rettferdig arbeidsliv er avgjørende i kampen mot Forskjells-Norge.

Et tryggere arbeidsliv uten sosial dumping

Norsk lov skal gjelde i Norge, også i arbeidslivet. Dessverre har vi de siste årene sett at sosial dumping og arbeidslivskriminalitet florerer. Derfor styrker vi bevilgningene til Fair Play Bygg Norge, og setter av penger til 40 nye stillinger i Arbeidstilsynet. Vi oppretter også en pott organisasjoner som bistår ofre for arbeidslivskriminalitet kan søke fra.

De som kan og vil, skal få arbeide

Samtidig som politikerne messer om arbeidslinja, skyves hundretusener av nordmenn ut av arbeidslivet fordi de ikke er friske nok til å yte 100 prosent. Rødt tror på at alle som kan og vil, skal få arbeide. Derfor foreslår vi å opprette 1 000 nye tiltaksplasser og 500 nye plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA). Vi øker også fribeløpet for uføre til 1 G, slik at de som går mottar trygd kan få jobbe mer ved siden av før Nav begynner å straffe dem dobbelt med avkortning i tillegg til vanlig skatt.

Pensjoner det går an å leve av

Mennesker som har slitt ut helsen gjennom et langt liv i arbeid fortjener mer enn bare smuler. Dagens pensjonssystem er blodig urettferdig, fordi det straffer folk med lav lønn og tunge yrker, mens det belønner høytlønte med behagelige jobber. I vårt alternative budsjett fryser Rødt levealdersjusteringen for pensjonister i 2025 som et første steg mot å reversere pensjonsreformen. Vi stanser også kuttene i gjenlevendepensjonen, som ble initiert av Høyre i sin tid.

Trygdene må opp, ikke ned

I dag er mange av de laveste ytelsene i velferdsstaten langt under alle fattigdomsgrenser. Rødt ønsker en opptrapningsplan for de laveste trygdene og pensjonene slik at ingen skal bli fattige av å være gamle eller syke i Norge. I første omgang foreslår vi å øke minstepensjonene, minstesatsen i uføretrygd og minstesatsen i arbeidsavklaringspenger med 15 000 kroner i året.

Foto: Inne Pedersen.

Rettferdighet for oljepionerene

Mange av dem som dro først ut i Nordsjøen kom tilbake med alvorlige helseplager. Det er skammelig at den styrtrike norske oljestaten ikke har klart å få på plass en erstatningsordning for oljepionerene. I vårt alternative budsjett setter vi av 250 millioner kroner for å påbegynne arbeidet med å betale ut erstatninger til arbeidsfolk som har ødelagt seg på norsk sokkel.

Et mer romslig og rettferdig Nav

Altfor mange syke og fattige opplever seg dårlig behandlet i Nav-systemet. Rødt vil ha et romslig og rettferdig Nav som bryr seg mer om å hjelpe folk enn å kontrollere dem. I vårt alternative budsjett foreslår vi å kutte tre fjerdedeler av den rådgivende overlegetjenesten, fordi vi ikke trenger egne Nav-leger til å overstyre fastlegene. Vi kutter også i kommunikasjonsavdelingen, men setter av penger til 100 nye årsverk i etaten for å få ned saksbehandlingstiden. I tillegg doubler vi antallet gjeldsrådgivere i Nav og vi styrker brukerstyrte organisasjoner som hjelper folk i Nav-systemet, som for eksempel Stiftelsen Rettferd, Nav-opprydningen og FØL.

Kamp mot fattigdom

De siste årene har vi sett raskt voksende matkøer i alle norske byer. Under dyrtiden har titusenvise familier slitt med å få råd til alle måltider. Rødt gjør et løft for de fattige gjennom å øke sosialhjelpen betydelig. I tillegg oppretter vi en støtteordning for frivillige matutdelinger på 30 millioner kroner.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Øke minsteytelsene til pensjonister, uføretrygdete og personer på AAP	3 691
Styrke kampen mot sosial dumping	75
Starte utbetaling av erstatning til oljepionerene	250
1 000 flere tiltaksplasser og 500 flere VTA-arbeidsplasser	241
Øke fribeløpet til 1 G	742

Kraftfull politikk mot klima- og naturkrisen

Å ta vare på natur er helt nødvendig for å sikre en levelig planet og redusere virkningene av klimaendringene. Denne høsten la regjeringa fram en handlingsplan for naturmangfold som på ingen måte oppfyller målene Norge og verden har satt for å redusere naturtapet. Også regjeringas budsjett er dårlig nytt for naturen og klimaet.

Rødts svar er over én milliard til naturformål alene, i tillegg til kraftige påplussinger til rettferdige utslippskutt som monner.

1,35 milliarder til naturen

Regjeringa skrøt av å legge 100 millioner på bordet for å følge opp den internasjonale naturavtalen. Det er et piss i havet. Rødt styrker naturvern, bevaring, restaurering og kommunenes arbeid for å ta vare på natur med 1,345 milliard kroner. I dette ligger også en reversering av regjeringas skandaløse kutt i skogvernet. Naturvern handler også om å ta vare på havet. Heller enn å åpne opp for nye næringer som havbunnsmineraler, havvind og enda mer oljeleting, sikrer vi 181 millioner kroner til miljøkartlegging, gjennomføring av verneplan og restaureringsprosjekter.

Sikkerhet mot klimaendringer

Å restaurere natur er viktig for å begrense virkningene av klimaendringene, men vi må også klimatilpasse oss på andre måter. Derfor gir vi 400 millioner kroner til klimatilpasning og klimatiltak i kommunene gjennom den viktige ordninga Klimasats. Vi styrker NVEs flom- og skredforebygging, og fjerner kommunenes egenandel for dette, og setter av penger til å lage en nasjonal handlingsplan for oppgradering av vann og avløp, samt innfører en tilskuddsordning for teknologiutvikling på avløpsområdet, totalt 455 millioner. I tillegg gjør vi grep på andre områder, som i transportsektoren. Til sammen bruker Rødt rundt 1,5 milliard kroner på klimaberedskap.

Omstilling av industrien

Industrien har fortsatt potensial for store utslippskutt. Dette krever ekstra innsats for å sikre at ny teknologi som kutter utslipp og sparer energi, tas i bruk. Vi styrker program for utslippskutt gjennom Enova med 300 millioner. I tillegg setter vi av 330 millioner kroner til å utvikle karbonfangst- og lagring på avfallsanlegg over hele landet bare i år, for å komme nærmere 2030-målet, og 70 millioner til videre forskning og utvikling på karbonfangst- og lagring (CCS).

Krafttak for energieffektivisering, lokal energiproduksjon og biogass

Den mest miljøvennlige energien er den vi ikke bruker. I tillegg er energieffektivisering et klassespørsmål: Høye strømpriser fører i praksis til at de med dårlig eller vanlig råd rasjonerer med strømmen, mens de rikeste kan fortsette å sløse som før.

Vi omprioriterer midler fra havvindsatsing til energieffektivisering og utslippskutt innenfor Enova, i tillegg til å tilføre én milliard i friske midler. Dette innebærer blant annet tilskudd til landstrøm og elektrifisering av tungtransport og kollektivtrafikk.

Til sammen setter Rødt av til sammen 600 millioner ekstra til energieffektivisering for næringsliv og husholdninger. I tillegg gir vi 300 millioner til Husbanken for å sikre energieffektivisering i kommunale boliger. Vi bruker også 500 millioner til utvikling av biogass-teknologi i landbruket gjennom Bionova, og setter av 50 millioner til forskning på bergvarme og andre mer energieffektive løsninger.

Rødt vil understreke at mandatet til Enova må endres, slik at mer penger går til strømsparing. De siste årene har midler til dette energi- og klimafondet samlet seg opp på Enovas bankkonto. På seks år har beholdningen vokst med 6 milliarder kroner. Selv om det ikke gir direkte utslag i budsjettet, vil Rødt kreve at flere av disse pengene går til å rulle ut velkjente og effektive tiltak for å spare energi.

✓ Rødts viktigste satsinger		Beløp (i mill. kroner)
1,345 milliarder til naturen		1 345
Sikkerhet mot klimaendringer		855
Energieffektivisering og lokal energiproduksjon		2 260
Omstilling av industrien		700

Til kamp mot helseforskjellene

Økende forskjeller i samfunnet speiles i helse. Folk med dårlig råd har både dårligere helse, og dårligere tilgang på helsetjenestene. Samtidig som helsepersonellkrisa fortsatt ikke møtes med tilstrekkelige tiltak, skyter veksten i kommersielle aktører fart. Det truer det offentlige helsevesenet. Rødt jobber for å utjevne forskjellene og sikre lik rett til helse for alle.

Tennene er en del av kroppen

Når tennene ikke behandles som en del av kroppen, kommer forskjellene i samfunnet til uttrykk i folks tenner. Rødt mener at det ikke skal koste mer å gå til tannlegen, enn å gå til fastlegen. Høsten 2024 kom tannhelseutvalget med sin rapport, der et samlet utvalg anbefaler at hele befolkningen gis rett til nødvendige tannhelsetjenester. Men i statsbudsjettet gjøres ingenting. Rødt setter av tre milliarder kroner til første skritt på veien mot gratis tannhelse for alle, der målet er å likestille tannhelse med andre helsetjenester i løpet av fire år. Reformen innføres ved å ta deler av regningen for de som har størst utgifter, med refusjon på 40 prosent av utgiftene over en årlig egenandel på 2 500 kroner.

Gratis tannregulering opp til 18 år

Rødt ønsker, i tråd med tannhelseutvalgets anbefaling, å inkludere tannregulering i denne ordningen, slik at alle under 18 år med behov for tannregulering, skal få dette gratis. Vi setter av over 350 millioner til gratis tannregulering for barn og unge.

Alle skal ha råd til helsehjelp

Folk som har dårlig råd, har også dårligere helse. I en krevende tid der mange opplever at pengene ikke strekker til må helsehjelp bli billigere, ikke dyrere. Rødt går inn for å senke grensa for frikort til 2 500 kroner, kutte i ikke møtt-gebyret og utvide gratis helsetjenester fra 16 opp til 18 år. Vi reverserer også regjeringens forslag om å avvikle folketrygdens dekning av utgifter til behandling hos kiropraktor.

Flere sykehjemsplasser

Over tid har kommunehelsetjenesten blitt oversvømt av nye oppgaver, men ressursene har ikke fulgt etter. Tusenvis av eldre venter på sykehjemsplass. Rødt setter av midler til å bygge 1 000 nye sykehjemsplasser.

Styrke sykehusene

Sykehusene sin økonomi er ikke bærekraftig. Innsparingstiltakene i helseforetakene går utover både ansatte og pasienter. Fødselsomsorg, psykisk helse og rusbehandling fortsetter å bli nedprioritert. Det ønsker Rødt å endre på og styrker disse områdene med over 540 millioner.

Foto: Ilne Pedersen.

Rødt vil stanse pengeflommen som går fra våre offentlige sykehus til kommersielle. Vi vil kutte i bruken av konsultentselskaper og sikre at midlene som i dag renner ut til kommersielle vikarbyråer brukes til bedre grunnbemanning og styrking av sykehusenes bemanningsenheter.

Helsepersonellmangelen møter vi best ved å gjøre sykehusene våre til gode arbeidsplasser. Et viktig steg er derfor bedre grunnbemanning. Vi bevilger 294 millioner til utdanningsstillinger til sykepleiere, ansatte flere sykepleiere, helsefagarbeidere og til å få inn flere yrkesgrupper som kan overta oppgaver for å senke arbeidspresset på medisinsk personell.

Rus og psykisk helse

Psykiske helse kan ikke ses uavhengig av livssituasjon og økonomi. Vi setter av midler til en pilot for å begynne arbeidet med å få gjeldsrådgivere inn i psykisk helsevern. Rødt styrker Fontenehusene, frivillig rusforebyggende innsats, og midler til rusmiddelanalyse. Vi styrker også tilstedeværende psykisk helsehjelp i fengslene, psykologkompetansen i kommunene og bruker 300 millioner på flere døgnplasser innen psykisk helse og rusbehandling. Vi styrker også helsestasjonene og skolehelsetjenesten med 50 nye årsverk med helsesykepleiere.

Se kapittelet om likestilling for nærmere omtale av kvinnehelse og reproduktive rettigheter.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Innfase gratis tannhelse	3 359
Redusere frikortgrensen til 2 500 kroner og kutte andre egenandeler i helsevesenet	1 635
Styrke sykehusene	874
Starte bygging av 1 000 nye sykehjemsplasser	217
Rus og psykisk helse	153
Kvinnehelse: Forskning og helsetjenester	148

Vi trenger flere ansatte

Oppveksttjenestene er ikke som andre tjenester. Kjerneverdien er den tida de ansatte har til faglig oppfølging og omsorg. Denne verdien kan ikke effektiviseres og rasjonaliseres i det uendelige – da får vi dårligere tjenester og utslitte ansatte som slutter. Velferdssamfunnet vårt er helt avhengig av at mange vil jobbe og bygge kompetansen sin i barnehage, skole, barnevern og støttetjenester.

Nok ansatte på jobb

Vi har en bemanningskrise i velferden. I barnehagene er det høyt arbeidspress, ikke full bemanning hele dagen og høy vikarbruk. Derfor kommer det et opprør fra barnehagegulvet og foreldrene. Én av tre barnehagelærere vurderer å slutte, ansatte beskriver en hverdag hvor de opplever å ikke strekke til og det er et høyt sykefravær i sektoren.

God kvalitet i barnehagen er avhengig av barnehagefaglig kompetanse og god bemanning. Derfor prioriterer vi å øke bemanningen på to måter. For det første starter vi jobben med å sikre pedagogisk nærvær hele dagen, slik at det alltid skal være minst én barnehagelærer sammen med barna, selv om noen tar ut planleggingstid eller deltar i nødvendige møter. For det andre «topper» vi bemanningen med én ekstra barne- og ungdomsarbeider i alle barnehager med mer enn 50 barn. Vi øker også overføringene til kommunene med flere milliarder kroner, slik at de kan oppfylle bemanningsnormen i barnehagene og sette inn vikarer fra dag én.

Også i skolen tæres det på de ansatte. Rødt prioriterer å styrke både de pedagogiske ressursene og resten av laget rundt eleven – ikke minst i SFO. Til sammen styrker vi skolen med 1 400 nye årsverk fordelt på lærere, miljøarbeidere og spesialpedagoger.

En skole der alle lykkes

Den norske skolen har blitt stadig mer teoretisk og stillesittende. En slik ensretting straffer dem som er mer praktisk anlagt. Derfor vil vi sikre en mer praktisk skole, blant annet gjennom å kutte ut fordyrende standardiserte tester og igangsette et prøveprosjekt for praktisk læring i arbeidslivet for elever i grunnskolen. Samtidig ser vi at skjermen har fortrent lærebøkene, selv om vi vet at elevene lærer bedre med fysiske bøker. Rødt skal gi alle elever i grunnskolen én ny lærebok. Uten mat og drikke, fungerer kroppen ikke - også i skolen. Med stadig flere norske familier som sliter med å få endene til å møtes, er det avgjørende at norske elever får tilgang på et sunt måltid på skolen hver dag.

Framtidens fagarbeidere

Rødts mål er at utdanning skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av hvor du bor og hvor mye foreldrene dine tjener. Vi vil sikre et praktisk orientert utdanningstilbud i hele landet, og vil ha en storstilt satsning på praktisk læring, yrkesfag og fagskoler for å sikre elevenes behov for variert læring og samfunnets behov for fagarbeidere.

Foto: Inne Pedersen.

Ifølge Statistisk Sentralbyrå (SSB) kommer Norge til å mangle nesten 100 000 fagarbeidere fram mot 2035. Skal vi sikre fremtidas fagarbeidere mener Rødt det er nødvendig med en kraftfull satsning på en praktisk skole fra første stund, på yrkesfag og fagskolene (høyere yrkesfaglig utdanning). Vi øker dagens utstyrstipend, setter av midler til prøveprosjekt med utstyrstrailere på yrkesfag og øker lærlingtilskuddet med 2 500 kr.

I tillegg øker vi ambisjonsnivået innen høyere yrkesfaglig utdanning med ytterligere 500 fagskoleplasser. Dette er helt nødvendig for å sikre tilstrekkelig arbeidskraft til sentrale samfunnsområder. Når man ikke har gode nok utdanninger og mange nok fagarbeidere, så åpner det dørene for et useriøst arbeidsliv og innleie fra bemanningsbyråer.

Lik rett til utdanning

Utdanning i Norge skal være gratis. Fra barneskolen og ut universitetet. Derfor skal Rødt reversere den usosiale eksamensavgiften regjeringen vil innføre i høyere utdanning. Det er også avgjørende å sikre trygg og forutsigbar finansiering av universitetene. Derfor ønsker Rødt å redusere den resultatbaserte finansieringen og øke basistilskuddene til høyere utdanning. Vi øker også borteboerstipendet med 1 000 kroner i måneden, øker studiestøtten til studenter med 15 000 kroner fra høsten 2025 og bevilger penger til 1 000 nye studentboliger.

Profittfri velferd

Skattepenger bevilget til barnehage skal gå til barnas beste og gode lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte, ikke privat profitt. Private barnehager får tilskudd fra det offentlige til å dekke barnehageansattes pensjon, uavhengig av de reelle kostnadene. Rødt endrer modell til kostnadsdekning av de faktiske pensjonsutgiftene til barnehagene for å sikre at penger bevilget til pensjon faktisk går til pensjon.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Rødts bemanningspakke i barnehage, skole og SFO	2 436
Gratis skolemat i grunnskolen	1 260
Løft for studentøkonomien - 15 000 kroner mer i året	470
Øke borteboerstipendet med 1 000 kroner i måneden	107
Én ny lærebok til alle i grunnskolen	191

Trygg og klimavennlig transport i hele landet

Det er et enormt behov for vedlikehold, fornying og sikring mot ekstremvær på vei og jernbane over hele landet. Staten bruker i stedet milliarder på noen få utvalgte motorveistrekninger. Heldigvis finnes det et alternativ. Rødt vil stanse klima- og naturfiendtlig utbygging. Da har vi råd til en massiv satsing på vedlikehold og bedre kollektivtransport.

Det er vanlige veiers tur

Rødt vil legge ned Nye Veier AS. Selskapet har som oppgave å bygge mer og større motorvei raskere. Firefelts motorvei med 110-sone skader natur, ødelegger matjord, øker klimagassutslippene og utkonkurrerer jernbane. Ansvar for vei må samles i Vegvesenet. Overdimensjonerte prosjekter, som E6 i Gudbrandsdalen og E39 mellom Kristiansand og Stavanger, må nedskaleres eller stanses helt.

Rødt vil i stedet sette av 500 millioner kroner ekstra neste år til ras- og skredsikring av riksveier. Videre vil Rødt sette av 1,2 milliarder kroner til utbedring, vedlikehold, ras- og skredsikring av fylkesveier. Vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene ble i arbeidet med Nasjonal Transportplan anslått til 95-105 milliarder kroner.

Toget må gå når det skal

Ingen politiker klipper snorer for tog som går når de skal. Men hvis flere skal reise med jernbanen, må vi kunne stole på rutetabellene. Når går i stedet utviklingen feil vei. Vedlikeholdsetterslepet øker. Nesten hvert tredje tog er forsinket eller innstilt. Alt vedlikehold og fornying av infrastrukturen som er praktisk mulig å gjennomføre i 2025, må gjøres. Rødt vil bevilge 415 millioner ekstra til vedlikehold. Det er summen Bane Nor selv sier de klarer å bruke. Samtidig vil Rødt sette av 100 millioner for å trappe opp kapasiteten og planene for vedlikehold senere år.

Vi må samtidig planlegge for framtida. Da må vi prioritere utbygging som gir raskere reisetid for regiontog og på lange strekninger hvor tog kan erstatte fly. Rødt vil sette av totalt 460 millioner kroner til planlegging av framtidig utbygging. Det betyr blant annet å framskynde prosjektering av ny riktunnel under hovedstaden, som i dag er jernbanens største propp. Det betyr også penger til reguleringsarbeid for sammenkobling av Vestfold- og Sørlandsbanen, og det betyr bygging av flere og lenger krysningsspor. Rødt vil framskynde flere andre enkeltprosjekter også. Mulighetsstudien for hurtigtog Oslo-Stockholm må følges opp av en konseptvalgutredning i 2025.

Bedre og billigere kollektivtransport lokalt

I fylke etter fylke rapporteres det om krise i kollektivtrafikken. Reisingen er tilbake på nivået fra før koronaen, men kostnadene har samtidig eksplodert. Derfor skal rutetilbudet kuttes til neste år, mens billettprisene skal økes. Det er usosialt, og det er klimafiendtlig. Rødt vil ha en statlig redningspakke på 800 millioner kroner for den lokale kollektivtransporten.

Samtidig må vi se framover. I mange land er priskrisa de siste årene blitt møtt med lavere kollektivpriser. Det er et omfordelende og ubyråkratisk velferdstiltak. Rødt mener at bedre tilbud og lavere priser må gå hånd i hånd. Rødt vil derfor ha 10 prosent lavere priser i lokal kollektivtransport og gjøre det gratis å ha med barn på jernbane. Rødt vil også sette av 250 millioner kroner til langvarige prøveprosjekter med nye rabattordninger og gratis kollektivtransport lokalt.

Rødts viktigste satsinger

	Beløp (i mill. kroner)
10 prosent lavere priser på all lokal kollektivtransport	800
Krisepakke til kollektivtrafikken for å sikre flere avganger og opprettholde busstilbudet i alle fylker	800
Innføre gratis båtruter til øyer og andre veiløse samfunn	145
Økt vedlikehold av jernbanen for å sikre at toget går når det skal	725
Økt vedlikehold av fylkesveier	1 200

Miljøvennlig matproduksjon i Norge

Fisken i havet tilhører det norske folket i fellesskap, og skal gi levebrød til folk langs kysten i generasjoner framover, og matjorda skal sikre bosetning i bygder over hele landet. Landbruk og fiske må drives innenfor naturens tålegrense, som ikke forsterker natur- og klimakrisa, men sikrer mat til verdens befolkning og vår egen sjøforsyning.

Bærekraftige fiskeriarbeidsplasser langs hele kysten

Tapte og gjenglemte fiskeredskap, såkalt spøkelsesfiske, er i dag et kjempeproblem, og vi styrker Fiskeridirektoratet for å gjøre opprydding av tapt fiskeutstyr og drive fiskerioppsyn. Rødt foreslår å øke velferdstilskuddet for å sikre drift av de viktige velferdsstasjonene rundt kysten. Vi vil også fullt dekke sikkerhetsopplæringen for fiskere, som er viktig for helse, sikkerhet og rekruttering i næringa. Rødt foreslår å innføre en søkbar ordning for fiskemottak i perioder med lav omsetning på 55 millioner kroner. I tillegg setter vi av ti millioner til drukningsforhindring. Kvotemeldingen var en stor skuffelse for mange, og nå med reduserte kvoter som følge av lave bestander, har vi satt av 75 millioner til en krisepakke for kystkommunene som trenger det.

Den havgående fiskeflåten står for de største klimagassutslippene i fiskerinæringa. Rødt vil ikke gi dette flåteleddet kompensasjon fra CO₂-avgiften, men bruke avgiftssystemet aktivt for å fremme et klimavennlig kystfiske. Vi vil videreføre avgiftsfritaket for den minste kystflåten og setter av midler for å gi kystreketrålerne og fartøyer under 28 meter kompensasjon.

Sjøforsyning og klimasmart landbruk på norske ressurser

Urolige tider tydeliggjør hvor viktig matberedskap og selvforsyning er. I 2023 kritiserte Riksrevisjonen norsk matberedskap, og peker på at tilskuddssystemet ikke er rigget på en måte som styrker norsk sjøforsyning. For å øke selvforsyninga vår, setter vi av midler for å ta mer av matjorda vår i bruk. Vi setter av 50 millioner kroner for å sette i stand dyrka mark i Nord-Norge, hvor det er et enormt potensial. Vi øker ytterligere tilskuddssatsen til drenering av jord som kan sikre bedre og mer effektiv matjord, gjøre jordbruket mindre sårbart ved ekstremvær og kutte klimagassutslipp. Videre gir vi Bionova et betydelig løft, for å satse stort på biogass og gjøre jordbruket mer bærekraftig.

Foto: Inne Pedersen.

Skal vi nå målet om 50 prosent sjølforsyning korrigert for importert fôrråvare, slik Stortinget har bestemt, må det tas grep som sikrer at det blir mindre lønnsomt å bruke importert kraftfôr. Vi svekker derfor nedskrivingsordninga for korn, og styrker tiltak for bruk av mer grovfôr. For at dette ikke skal ramme skeivt i distrikter hvor det er mer krevende å dyrke eget grovfôr, øker vi distriktstilskuddet for melkebruk i Nord-Norge og på Vestlandet, og innfører en tilskuddsordning for nødvendig bruk av kraftfôr på førseddelen. Vi innfører også en tollavgift og prisutjevningsbeløp på soyamel på 10 øre per kilogram, hvor inntektene settes av til dyr på utmarksbeite. Videre gir vi tilskudd til at norske bakerier skal bruke norsk korn.

Det er en stor mangel på veterinærer rundt i landet, og dette går utover helsen til både dyr og folk. Vi ønsker en storsatsing for å ta igjen etterslepet, og setter derfor av 200 millioner til økt veterinærdekning gjennom støtte til Mattilsynet og Landbruksdirektoratet. Vi setter også av penger til alternativer til dyreforsøk, og vi øker tilskuddene for å få avløser ved svangerskap.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Økt veterinærdekning i hele landet	200
Selvforsyningspakke: Tilskudd til grovfôr, korn til norske bakere og økt utmarksbeite	471
Styrke Bionova: Økt støtte til produksjon av biogass og karbonopptak i jordbruket	550
Krisepakke til kystkommuner	75
Driftstilskudd for mindre fiskemottak i perioder med lav omsetning	55

Styrket rettssikkerhet og trygge lokalsamfunn

Kriminalomsorgsløft for ansatte og innsatte

Rødt vil styrke kriminalomsorgen gjennom et kriminalomsorgsløft for både ansatte og innsatte. Kriminalomsorgen i Norge står i en dyp krise, og den krisa løses ikke av seg selv. Etterslepet er stort, budsjettene trange og det må en stor innsats til dersom kriminalomsorgen skal gjenreises. Det viktigste enkelttiltaket i vårt budsjett for å ivareta samfunnsoppdraget i kriminalomsorgen, er å bevilge 106 millioner til styrket bemanning og flere ansatte på jobb i førstelinja. For å sikre at bevilgningene til kriminalomsorgen faktisk skal gå til å bedre bemanningssituasjonen vil Rødt også øke driftsbudsjettet med 30 millioner for dekke økte merkostnader som følge av økte utgifter til strøm, leie og prisvekst. For å styrke rekrutteringen til fengselsbetjentyrket styrker vi Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS med 50 nye studieplasser. Rødt styrker også aktivitetstilbudet til de innsatte med flere aktivitetsteam, øker støtten til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgens virke med 15 millioner, og vil styrke rusmestringsenhetene slik at innsatte med rusmiddelavhengighet kan få den hjelpen de trenger.

Trygge sivilsamfunn og kamp mot organisert kriminalitet

Politiets samfunnsoppdrag er å håndheve loven og sikre at alle innbyggere er trygge. For å kunne etterleve sitt samfunnsoppdrag i en krevende tid må politiet ha midler til å gjøre jobben. 2024 har vært sterkt preget av mange saker om vold i nære relasjoner og kvinnedrap, en urovekkende vekst i barn og unge som begår alvorlig kriminalitet og utenlandske kriminelle nettverk som søker å etablere seg på norsk jord. Denne utviklingen må stanses. Derfor prioriterer Rødt i sitt budsjett mer penger til politidistriktene. Vi bevilger 35 millioner til mer nærpoliti i Oslo politidistrikt, og 15 millioner mer til politiets forebyggingsarbeid rettet mot barn og unge. Parallelt med dette setter vi av 25 millioner kroner, blant annet til kommunale beredskapsteam og Sekretariatet for konfliktrådene, til forebyggende tiltak rettet mot barn og unge som har havnet eller står i risiko for å havne i kriminelle miljøer. Vi øker bevilgningen til Økokrim i kampen mot økonomisk kriminalitet med 16 millioner, og setter av mer penger til å bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Foto: Brage Amnson.

En mer solidarisk asyl- og flyktningpolitikk

Rødt vil at Norge skal være et solidarisk samfunn. Over 100 millioner mennesker befinner seg i dag på flukt. Norge har tatt imot mange ukrainske flyktninger og det mener Rødt er riktig og viktig. Rødt mener også at Norge må ta et større ansvar for å hjelpe mennesker på flukt, også fra andre steder i verden. Derfor setter Rødt av penger til å ta imot 5 000 kvoteflyktninger gjennom FN i 2025, som er i tråd med anbefalingen til FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR). Rødt vil også sikre at asylsøkere og flyktninger som bor på asylmottak kan leve gode liv, både før og etter at de får opphold. Vi vil øke stønadene til beboere på mottak, sikre bedre aktivitetstilbud til barn, gi asylsøkere rett på flere timer norskundervisning og vi øker introduksjonsstønadene.

Styrket rettssikkerhet og sivil beredskap

Det er ikke bankkontoen din som skal avgjøre om du får den rettshjelpen du trenger. I 2023 vedtok Stortinget en ny rettshjelpslov som sikrer at flere faller inn under ordningen for fri rettshjelp. Dessverre er det fremdeles mange som faller utenfor. Derfor bevilger Rødt penger til å sikre at flere kan få rettshjelp gjennom frivillige organisasjoner. Videre vil Rødt fortsette å styrke Domstolsprosjektet for rettslig prøving av utlendingssaker som NOAS etablerte i 2015. Vi setter også av ti millioner kroner til rettshjelp til reneiere og lokalbefolkningen i områder der det planlegges mye kraftutbygging. Dette skal bedre sikre deres rettssikkerhet i møte med staten og storkapitalen.

Vi lever i urolige tider der både den sikkerhetspolitiske situasjonen og klimakrisen har satt beredskap i fokus. Rødt øker bevilgningene til både Siviltforsvaret og til de frivillige redningsorganisasjonene, som ofte er først på plass når ulykken rammer.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Kriminalomsorgsløft for ansatte og innsatte	193
Bekjempelse av organisert kriminalitet og ungdomskriminalitet	414
Bekjempelse av vold i nære relasjoner, vold mot barn, voldtekt og overgrep	63
Ta imot 5 000 kvoteflyktninger	985

Satsing på kvinners helse, sikkerhet og likestilling

Kvinner har hardt tilkjempede rettigheter må jevnlig forsvares mot angrep. Kvinner tjener fremdeles mindre enn menn og jobber i større grad i ufrivillige deltidsstillinger i arbeidslivet.

En av fem kvinner oppgir å ha blitt voldtatt, og over 150 000 mennesker opplever vold i nære relasjoner årlig. Partnerdrap står for 25 prosent av alle drap som begås i Norge, og det overveldende flertallet av drapsofre er kvinner. Mange kvinner går i årevis uten å få stilt riktig diagnose for kvinnespesifikke lidelser og sykdommer, og kvinner opplever ofte at smerten eller symptomene de bærer på, ikke tas på alvor. Vi har sett en nedleggelse av føde- og barseltilbud i store deler av landet som svekker gravide kvinners medisinske behov og som kan gjøre fødsel farligere og mer stressfremkallende for mor.

Bekjemp vold mot kvinner

Vold mot kvinner og voldtekt er et folkehelseproblem og samfunnsproblem og må behandles deretter. Rødt foreslår en satsing til arbeidet mot voldtekt og vold i nære relasjoner. Totalt bevilger Rødt over hundre millioner kroner til å bekjempe voldtekt og vold mot kvinner over justis-, helse- og barne- og likestillingsbudsjettet.

På justisfeltet prioriterer vi økte bevilgninger til politiet, påtalemyndigheten og domstolene for en styrket innsats mot vold i nære relasjoner, voldtekt, vold og overgrep mot barn. Politiet må ha midler til å kunne prioritere etterforskning av vold og voldtekt mot kvinner. Derfor bevilger vi midler til å styrke politiets etterforskningsarbeid av voldtekts-, overgreps- og voldssaker.

Vi bevilger en egen pott til å styrke politiets arbeid med vold og overgrep mot barn, og vold i nære relasjoner. I tillegg styrker vi påtalemyndigheten for å sikre en mer effektiv behandling av volds- og seksuallovbrudd, og setter av midler til en kompetanseheving i domstolene.

Vold og overgrep mot kvinner er et alvorlig og vedvarende samfunnsproblem. Rødt vil derfor styrke krisesentrene med 94 millioner kroner slik at de kan ha god og stabil kapasitet til å huse voldsofre, samt sikre et krisesentertilbud til utsatte grupper. Rødt styrker også bevilgningen til å forebygge vold i nære relasjoner med 20 millioner kroner.

Foto: Inne Pedersen.

Kvinnehelse, og seksuell og reproduktiv helse

Kvinnehelse blir nedprioritert i helsevesenet og mange kvinner blir stående uten helsetilbud i det offentlige. Store kunnskapshull og sviktende tjenestetilbud gjør at kvinner kommer dårligere ut enn menn i helsetjenestene. Rødt har i vårt alternative budsjett satt av 143 millioner kroner til forskning og tiltak innen kvinnehelse og reproduktiv helse, hvorav 70 millioner er øremerkede midler til en styrking av behandlingstilbudet for kvinnespesifikke lidelser i sykehusene. I tillegg kommer styrking av føde- og barselstilbudet.

Videre starter vi en innføring av gratis prevensjon for alle opp til 25 år og til alle uten inntektsgivende arbeid. Vi styrker ammehjelpen og setter også av midler til å opprette et pilotprosjekt for abort i primærhelsetjenesten. Støtte til kvinneorganisasjonene og likestillingsarbeidet.

Støtte til kvinneorganisasjonene og likestillingsarbeidet

Organisasjonene og etatene som arbeider med kvinnepolitikk og likestilling er underfinansiert. Rødt øker derfor støtten til kvinneorganisasjonene med ti millioner kroner, og øker midlene til likestillingssentrene, Diskrimineringsnemda og Likestillings- og diskrimineringsombudet. Økonomisk selvstendighet er en viktig forutsetning for kvinners frigjøring. Vi øker overgangsstønad, bidragsforskudd og engangsstønad med 201 millioner kroner, og øker tilskudd til prosjekter om arbeidstidsreduksjon og mer heltid.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Bekjempelse av vold i nære relasjoner, vold mot barn, voldtekt og overgrep	116
Kvinnehelse: Forskning og helsetjenester	148
Øke overgangsstønad, bidragsforskudd og engangsstønad	201
Styrke krisesenterøkonomien	94
Støtte til kvinneorganisasjoner	10

Romsligere økonomi for barnefamiliene

Priskrisen rammer barnefamilier hardt. Rødt prioriterer tiltak som trygger familier, og legger til rette for at flest mulig kan fortsette å delta i fritidsaktiviteter og frivillighet. Alle penger bevilget til barnevern skal gå uavkortet til barnas beste og ikke til å berike velferdsprofittører.

Barnetrygden må styrkes

Barn som vokser opp i familier med dårlig råd har selv en større sjanse for å rammes av arbeidsledighet og økonomiske problemer senere i livet. Barnetrygden er en viktig økonomisk grunnsikring som hindrer fattigdom i mange familier. Rødt har kjempet for økt barnetrygd, og de siste årene har vi fått gjennomslag. Barnetrygden er nå også like høy for store som for små barn, som har vært et viktig krav for Rødt. Men regjeringen foreslår ikke å prisjustere barnetrygden, og dette er i realiteten et kutt. Derfor foreslår Rødt å bruke 733 millioner kroner på å øke barnetrygden i tråd med prisveksten.

Kamp mot barnefattigdom

Over 100 000 barn vokser opp i fattige familier. For å forhindre at barn vokser opp i fattigdom utvider vi tilskuddsordningen mot barnefattigdom i kommunen. Samtidig vil Rødt øke engangsstønaden med 15 000 kroner fra 1. mai, for å trygge økonomien til nybakte foreldre. Vi øker overgangsstønaden til enslige forsørgere tilsvarende. Rødt foreslår også å styrke Rødhette-huset i Oslo og utvide tilbudet med prøveprosjekter i to andre norsk byer. Vi øker også bidragsforskuddet med 200 kroner i måneden, slik at barn som har rett på barnebidrag får en sikkerhet i at fellesskapet stiller opp, selv om bidragspliktige forelder ikke betaler.

Vi øker også støtten til frivillige og ideelle organisasjoner som arrangerer ferietilbud for familier med dårlig råd, slik som Ferie for alle i regi av Røde Kors og Barnas Stasjon i regi av Blå Kors.

Foto: Daiga Ellaby/Unsplash.

Ta barnevernet tilbake fra velferdsprofitørene

Det er fellesskapets ansvar å beskytte utsatte barn og sørge for at alle barn får vokse opp i trygge omgivelser og får hjelp i tråd med sine behov. Vi kan ikke overlate omsorgen for de aller mest sårbare barna og ungdommene våre til kommersielle, profittmotiverte aktører. Derfor ønsker Rødt å flytte mest mulig av pengene som i dag brukes på dyre enkeltkjøp hos kommersielle barnevernsaktører, over i faste rammeavtaler med ideelle aktører, og permanent statlig kapasitet for de mest sårbare barna.

Barnevernet er en profesjon som står i konstant press og endring. Derfor styrker vi veiledningen av nyutdannede i barnevernstjenesten gjennom en søknadsbasert pott til kommunene.

Rødts viktigste satsinger

	Beløp (i mill. kroner)
Trygge økonomien til barn og familier	934
Styrke frivilligheten for barn og familier med dårlig råd	53
Overføring av enslige mindreårige asylsøkere til barnevernet	359
Styrke brillestøtteordningen for barn	32

Kultur til folket

Kunst og kultur spiller en viktig og selvstendig rolle i samfunnet. Rødt prioriterer de brede fellesarenaene, og særlig tiltak som gir barn og unge bedre tilgang til kultur. Et profesjonelt kulturliv med gode arbeidsvilkår er grunnmuren for kulturopplevelser for alle og enhver.

Fri og uavhengig kunst – og en jobb å leve av

Kulturpolitikk overlatt til markedet skaper den kunsten som de med mest penger etterspør. Å være utøvende kunstner blir noe som bare folk med solid økonomi kan ta seg råd til. Etterdønningene av pandemien overlapper fremdeles med den pågående priskrisen, og gjør vilkårene spesielt tøffe for mange kulturarbeidere. Derfor oppretter vi flere arbeidsstipender for kunstnere, øker stipendsatsene og bevilgninger til utstillingshonorarer og tilskuddsordninger som Norsk Kulturfond. Rødt bevilger også midler til oppstart av en ny kunstnerallianse for musikere og ordninger som tetter viktige hull i trykkesystemet for kunstnere som arbeider oppdragsbasert. Ytringsfriheten trues globalt og med det også den kunstneriske ytringsfriheten. Rødt setter av penger til å etablere trygge residenser for forfulgte kunstnere i Norge.

Inkluderende kultur for barn og unge

Rødt mener at kulturen skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av størrelsen på lommeboka eller hvor du bor. Derfor innfører vi en makspris på kulturskolen på 2 000 kroner i året. I tillegg styrker vi den kulturelle skolesekken for å sikre at flest mulig unge får kulturopplevelser og at kunstnerne får gode lønns- og arbeidsvilkår. Vi innfører også gratis inngang for alle under 18 år på 61 museer rundt om i landet.

Lesing og leseglede fremmer også deltakelse og inkludering. Derfor øker vi satsingen på skolebiblioteker og sikrer en årlig forsyning av ny barne- og ungdomslitteratur til 500 skolebibliotek. Rødt prioriterer også språklig mangfold i litteraturen, og øker tilskuddet til Det Norske Samlaget for utvikling av barne- og ungdomslitteratur på nynorsk. Biblioteket er den viktigste kulturinstitusjonen i mange norske kommuner. Vi styrker prosjekter som utvikler biblioteket som fellesskapsarena. Biblioteket er den viktigste kulturinstitusjonen i mange norske kommuner og en bærebjelke i det norske demokratiet.

Fellesskapskultur mot økende forskjeller

Band, korps, teatergrupper og kor drevet på frivillig basis er selve ryggraden i den brede norske kulturen. De er også fellesskap som kan bidra til å bygge ned sosiale forskjeller. I en tid hvor forskjellene øker, satser Rødt på fellesarenaene. Vi vil satse på helårsarrangørene og på de lokale ildsjelene gjennom å styrke frivilligsentralene og fritidsklubber. I tillegg dobler vi aktivitetshjelpemiddelordningen slik at flere med funksjonsnedsettelse kan delta i idrettsfellesskapet.

Skeives rettigheter

Kampen for skeives rettigheter og rett til å leve det livet de ønsker er langt ifra vunnet. Dette gjenspeiles ikke minst i at institusjoner som diskriminerer skeive fortsatt mottar statsstøtte. I utdanningsbudsjettet kutter vi derfor betydelig i statsstøtten til NLA Høgskolen. Pengene bruker vi blant annet på Rosa Kompetanse, som driver med opplæring av ansatte og studenter i alle de viktige velferdsyrkene. De fyller et stort kompetansehull i utdanningssystemet. Vi øker også støtten til LHBTI-organisasjoner, slik at skeive organisasjoner skal ha mer armslag økonomisk.

Rødts viktigste satsinger

	Beløp (i mill. kroner)
Bedre økonomi for kunstnere og kulturarbeidere	127
Makspris på kulturskolen og gratis inngang på museum for barn og unge under 18 år	89
Satsing på litteratur og bibliotek	62
Styrking av Frivilligsentralene og fritidsklubber	40
Økt pressestøtte og støtte til samisk dagspresse	44

Internasjonal solidaritet

Nesten hvert femte barn i verden lever i en krigssone. I Palestina begår Israel et folkemord med vestlig støtte, i Ukraina bomber Russland skoler og barnehager med våpen fra Iran, og i Irak og Syria ødelegges hele samfunn av NATO-landet Tyrkia. Samtidig har ikke verden investert mindre i fred og konfliktløsning på 15 år.

Et mer solidarisk budsjett

Nok en gang leverer regjeringen et budsjettforslag som ikke en gang oppfyller Stortingets vedtak om å sette av én prosent av Norges brutto nasjonalinntekter til bistand, i en situasjon hvor verdens fattigste land sliter med energipriser som Norge tjener grov krigsprofitt på. Norge ligger også i år an til å bli nest største mottaker av norsk bistand, siden enda mer av bistanden vris til flyktningmottak i Norge samtidig som regjeringen bare vil ta imot rekordlave 200 kvoteflyktninger neste år.

Rødt vil bevilge totalt 6 milliarder mer til nødhjelp, fred og utviklingshjelp enn regjeringen. I dette ligger 622 millioner mer til direkte fredsarbeid og kjernefysisk nedrustning. I en situasjon hvor hele FN-systemet er under press, reverserer Rødt årevis med kutt i kjernestøtten til FNs organisasjoner. Deriblant 1,1 milliarder til UNICEF og 600 millioner til FNs utviklingsprogram UNDP.

Rødts samlede ekstrabevilgning når bistandsprosenten og sikrer at Nansenprogrammet til Ukraina og regjeringens foreslåtte bevilgninger til Palestina ikke går på bekostning av det kriserammede Sahel-området eller øvrig humanitær bistand og utviklingshjelp, samtidig som bevilgningene til Palestina økes kraftig. Midler brukt til bistand driver verken opp priser eller renter i Norge, og øker derfor ikke byrden for folk som allerede sliter med å dekke regningene sine her hjemme. Valget står mellom å investere norsk ekstraprofitt i utenlandske aksjer eller å investere dem i solidaritet.

Foto: Kyle Glenn/Unsplash.

Styrking av fagbevegelse og sivilsamfunn

Rødt vil prioritere sivile organisasjoner som drives av innbyggerne selv. Disse organisasjonene er lokalt forankret, fungerer uavhengig av myndigheter og når fram til folk og lokalsamfunn som vestlige organisasjoner ikke kan nå. Norsk støtte er også en viktig anerkjennelse av organisasjoner som forsøkes tics i hjel av egne eller okkuperende myndigheter, slik som Al-Haq, B'tselem og de øvrige fem palestinske menneskerettsorganisasjonene som Israel har forbudt, eller miljøbevegelse og militærnekternettverk i Russland.

Arbeidermakt er avgjørende for demokratiske rettigheter og inntektsvekst for arbeidsfolk. Rødt vil sluse mer av bistandsmidlene over til lokale fagforeninger, gi den samlede støtten til faglig arbeid et kraftig løft, samt styrke innsatsen for partssamarbeid og faglige rettigheter.

Rødt vil også knytte krav om involvering av lokale kvinneorganisasjoner, urfolksbevegelse, fagbevegelse, miljøbevegelse og andre sivile organisasjoner til regionbevilgningene gitt under Utenriksdepartementet, og fjerne Solberg-regjeringens stopp i støtte til organisasjoner som jobber for boikott av Israel og hjelp til palestinske fanger, som sittende regjering viderefører.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Nødhjelp og gjenoppbygging. Palestina og Libanon	950
Internasjonalt arbeid for fred og kjernefysisk nedrustning	622
Økt kjernestøtte til UNICEF	1 132
Økt støtte til sivilsamfunnsorganisasjoner, herunder kvinnebevegelse, fagforeninger, urfolk og skeives rettigheter	500

Et forsvar av Norge, ikke av USAs interesser

Som et land med store havområder i Arktis og en geografisk plassering som er strategisk viktig for kontrollen med Nord-Atlanteren, vil stormakter som Russland, USA og andre fylle tomrommet som oppstår hvis Norge ikke er til stede med egne styrker under norsk kommando. Et sterkere nasjonalt forsvar gir mindre rom for stormaktsrivalisering i våre områder. Det vil også forebygge og motvirke konflikt i tråd med Norges interesse av lav spenning i nord. Den nasjonale forsvarsevnen må også styrkes for å avskrekke potensielle angripere.

Rødt sier nei til økt amerikansk tilstedeværelse og økt kjernefysisk mobilisering i norske nærområder, og vil innrette forsvarsinnsatsen i tråd med et av våre gjennomslag i Stortingets forsvarsforlik: Forebygge og motvirke konflikt. Rødt er imot baseavtalen som gir USA rett på 12 baser på norsk territorium, en avtale som bryter med prinsippene fra baseerklæringen fra 1949 og bidrar til å gjøre Norge til et oppmarsjområde mellom stormaktene, uten noen garanti om økt sikkerhet i retur.

Selv om det er enighet på Stortinget om å doble hæren, sikre luftvern til sivilbefolkningen, anskaffe standardiserte overflatefartøyer fra norsk industri og flere andre punkter fra Rødts forsvarsplan, er det flere elementer i regjeringens budsjettforslag som i stedet flytter fokus bort fra forsvar av Norge og over til amerikansk-ledede utenlandsoppdrag, en strategi som de siste 30 år har gått ut over forsvarsevnen og undergravd Norges troverdighet som en forsvarer av folkeretten.

Om det norske forsvaret skal motvirke konflikt og sørge for sikkerhet i våre områder, eller fungere som en forlenget arm for USA med utenlandske militæroperasjoner og eskalerende konfrontasjon med Russland, er konkrete politiske kamper som avgjøres av Stortinget. I forsvarsbudsjettet for 2025 vil Rødt gjøre omdisponeringer på nær 4 milliarder kroner.

Utdrag av kutt Rødt vil gjennomføre i forsvarsbudsjettet:

- 714 millioner kroner til out-of-area militæroperasjoner i Irak og Stillehavet
- 1 milliard i budsjetterte anskaffelseskostnader til de siste 12 F-35-flyene, som blir kraftig forsinket levert fra USA til Norge
- 1,1 milliard i NATOs internasjonale driftsbudsjetter
- 438 millioner til E-tjenestens menneskerettsstridige masseovervåking
- 348 millioner i Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram
- 127 millioner til forhåndslagring av amerikansk materiell i Norge
- 4 millioner i Forsvarsbyggs utgifter til å etablere amerikanske baser i Norge

I militæroperasjonene som Rødt vil kutte, ligger 114 millioner kroner til Operation Inherent Resolve i Irak og NATO Mission Iraq. Dette er norsk tilstedeværelse som avlastar amerikanske styrker til å forsyne og verne Israel mens staten utfører folkemord i Palestina og angriper andre land i regionen. Rødt vil også kutte 330 millioner kroner til å sende én av Norges fregatter, som er sårt tiltrengt til sikring av norske havinstallasjoner, i konfrontasjon med Kina i den britisk-ledede styrken High Mast i Stillehavet.

Foto: Inne Pedersen.

Satsinger

Rødt vil forsere de delene av langtidsplanen som utbedrer personellkrisen i Forsvaret, hente inn vedlikeholdsetter-slep på Forsvarets egne baser, og bygging av fartøy til bruk av Sjøforsvaret, Kystvakten og Heimevernet til trygging av kystnære områder.

Rødt vil i tillegg øke satsingen på ivaretagelse av krigsveteraner samt bevilge økte midler til å bekjempe seksuell trakassering og mobbing i forsvarsgrenene, i tillegg til økte investeringer i nordisk forsvarssamarbeid.

Rødts budsjettforslag innebærer 200 nye stillinger i forsvarsgrenene utover regjeringens forslag. Av disse skal 50 stillinger øremerkes til skadde veteraner, som i dag møter problemer på arbeidsmarkedet og ikke har egne stillinger fritatt fra blant annet Forsvarets fysiske opptakskrav. Rødt øker også tilskuddene til veteranorganisasjoner og oppfølging av veteraniltak med til sammen 25 millioner kroner.

Forsvarets ansatte får i dag ikke pensjon på øving, vakt og andre tillegg som utgjør en stor del av deres lønn og gjør soldater til pensjonstapere. Etter innspill fra fagforbundene inkluderer Rødts forslag 100 millioner til økte pensjons-utbetalinger for å løse Forsvarets pensjonskrise, i tråd med Rødts gjennomslag i forsvarsforliket om at mer av lønna skal bli pensjongivende. Siden det største hinderet for å ruste opp egenevnen er tilgangen på personell, vil Rødt også styrke Forsvarets arbeid med å rekruttere og beholde ansatte med 420 millioner kroner, samt 300 millioner til økte opptak av 3-årige utdanninger på Forsvarets høyskole. Rødt vil også forsere styrking av Heimevernet med ytterligere 500 vernepliktige.

LO har varslet om en akselererende bruk av eksterne konsulenter i Forsvaret. For at Forsvaret skal kunne løse mer av sine oppgaver selv, uten å bli avhengig av private, budsjetterer Rødt med 120 millioner til nye sivile stillinger til Forsvaret, som dekkes inn av et kutt på 120 millioner i eksterne konsulenter.

Rødts viktigste satsinger

	Beløp (i mill. kroner)
Nye stillinger, økte pensjoner og personelltiltak	1 282
Forsert anskaffelse av fartøy til sikring av norskekysten	350
Bedring av personellnære bygg, herunder brakker, kaserner og læresteder	450
Investeringer i nordisk forsvarssamarbeid	310
Kutt i out-of-area militæroperasjoner	- 714

En sosial boligpolitikk til det beste for folk

Foto: Inne Pedersen.

Boligmarkedet har blitt en forskjellsmaskin. Den norske boligsektoren er blant de minst regulerte i Europa. Husholdningenes gjeld er rekordstor, og boligdrømmen forblir en fjern drøm for stadig flere.

Rødt mener at alle skal ha rett til et godt og rimelig sted å bo, uansett om man leier eller eier. Rødt vil gjenreise Husbanken som et verktøy for en mer sosial boligpolitikk. Vi øker derfor lånerammen til Husbanken med 13 milliarder kroner. Det vil kunne gi lån til å bygge 750 flere utleieboliger, 1 750 nye boliger gjennom bokvalitetsordningen og til å gi 2 200 flere startlån.

Rødts politikk vil gjøre det mulig for mange flere å få startlån. For noen blir det da mulig å kjøpe seg sin første bolig i byene, for andre blir det mulig å bygge seg sitt eget hus i distriktene.

Rødt ønsker samtidig å øremerke noen av pengene til bygging av ideelle borettslag. Vi kan ikke lenger bare snakke om behovet for en ny boligsektor utenfor det ordinære markedet. Nå er det på tide at vi starter å bygge disse boligene.

De siste årene har boligbyggingen vært rekordlav. Mange i bransjen frykter med rette for framtida. Å styrke Husbankens låneramme har en dobbel funksjon. Den vil føre til at offentlige og private utbyggere får finansiert mer boligbygging og får i gang hjulene i byggebransjen igjen. I tillegg til at det vil bli flere og rimeligere boliger for folk.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i mill. kroner)

Øke lånerammen til Husbanken slik at det kan bygges 2 500 flere boliger og gis 2 200 flere startlån	13 000
Gi flere tilskudd til kjøp av egen bolig	57
Sikre at flere får rett på bostøtte med økte satser	295
Gjennføre tilskudd til kommunale utleieboliger	100
Prøveordning med husleietilsyn og støtte til Leieboerforeningen	8

Rødts kommuneopplegg

Bevar velferdstjenestene over hele landet

Kommune-Norge har slått alarm. Over hele landet legger kommuner ned eller sentraliserer skoler og barnehager, samt kutter i velferdstilbudet til folk. Rødt vil at alle skal kunne leve gode liv uansett hvor mye man har på konto eller hvilket postnummer man har. Derfor er bedre kommuneøkonomi en av de største satsningene i Rødts alternative statsbudsjett.

Bedre velferd og levende kommuner

Dårlig kommuneøkonomi betyr kutt og sentralisering. Rødt mener at kommunene må settes i stand til å tilby gode tjenester til alle innbyggere. Slik er det ikke i dag. Regjeringen lovet nylig fem milliarder kroner ekstra til kommunene, som et permanent løft. Det stanser noen av kuttene som er planlagt, men det er ikke nok. Rødt vil styrke kommunene med om lag elleve milliarder mer enn regjeringen totalt. Fire av disse er frie inntekter, som kommunene selv kan bestemme over. Rødt har tillit til at lokaldemokratiet i kommunene vet hva innbyggerne trenger. Rødt vil også redusere rentekostnader på lån til Kommunalbanken. Staten skal ikke tjene seg rik når kommuner låner penger.

Samtidig som alt er blitt dyrere og flere enn før trenger sosialhjelp, så er det flere steder foreslått å kutte i sosialhjelp for å spare penger. Rødt tenker motsatt: Vi må bruke pengene der de trengs aller mest. Rødt vil derfor øremerke penger til å øke både bostøtte og sosialhjelp. Rødt vil senke innslagspunktet for ressurskrevende tjenester. Det er viktig for å ivareta innbyggerne som trenger det mest. Rødt vil prioritere flere ansatte i barnehagene og innføre gratis skolemat.

Fylkeskommunene i spissen for sterke regioner

Fylkeskommunene er viktige for å skape gode lokalsamfunn landet rundt. De har ansvaret blant annet for videregående skoler, kollektivtransport, tannhelse og kultur. Men for å sikre alle innbyggere et godt tilbud, trengs det mer penger i årene som kommer. Det er i tillegg et enormt vedlikeholdsetterslep på fylkesveier og broer. Det trengs store summer til ras-, skred- og flomsikring på grunn av ekstremvær.

Rødt vil derfor styrke fylkeskommunenes frie inntekter med én milliard kroner neste år. Vi må forhindre at enda flere videregående skoler legges ned. I tillegg foreslår Rødt over én milliard ekstra til vedlikehold av vanlige veier. Rødt vil ha en pakke til lokal kollektivtransport på 800 millioner, samt sørge for en bedre finansiering av gratis ferje. Rødt vil at det innføres gratisbåtruter til øysamfunn uten fastlandsforbindelse, tilsvarende ordningen med gratis ferje.

Kommunefordeling

Rødts budsjett øker kommunesektorens økonomiske handlingsrom med om lag 15,6 milliarder kroner i 2025.

Foto: Ilne Pedersen.

Vi bevilger fire milliarder mer i frie inntekter til kommunene på toppen av økningen fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, herunder én milliard i distriktstilskudd. I tillegg øker vi fylkeskommunenes frie inntekter med ytterligere én milliard.

I tillegg øremerker vi totalt 6,9 milliarder til kommunene og 3,7 milliarder til fylkeskommunene. Som en illustrasjon angir tabellene under hvor mye den enkelte kommune og fylke vil få totalt, gitt at de øremerkede midlene fordeles etter folketall. I praksis vil ikke alle disse øremerkede midlene være likt fordelt, slik at noen vil få mer og noen vil få mindre enn dette.

Samlet økning i kommunesektorens økonomiske handlingsrom. Tall i mill. kr

	Totalt for kommunene	Herav: Frie inntekter	Totalt per fylkeskommune	Herav: Frie inntekter	Sum
Oslo	1 244	379	493	104	1 737
Akershus	1 285	392	455	96	1 740
Innlandet	746	274	324	68	1 070
Buskerud	487	156	197	42	684
Østfold	539	166	199	42	738
Vestfold	439	134	175	37	614
Telemark	331	112	145	30	476
Agder	576	185	267	56	843
Rogaland	892	280	401	84	1 293
Vestland	1 210	402	650	137	1 860
Møre og Romsdal	528	189	318	67	846
Trøndelag	916	328	432	91	1 348
Nordland	666	343	339	71	1 005
Troms	559	338	229	48	788
Finnmark	436	322	122	26	558
Totalt	10 855	4 000	4 745	1 000	15 600

Oslo

Oslo

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTILLEGG (MILL. KR)
0301 Oslo	1 244	378,6

	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTILLEGG (MILL. KR)
Oslo fylkeskommune	493	104

Foto: Ingrid Martinussen/Unsplash.

Akershus

Akershus

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
3201 Bærum	255,1	77,7
3203 Asker	179,4	54,6
3205 Lillestrøm	158,8	48,3
3207 Nordre Follo	112,0	34,1
3209 Ullensaker	73,5	22,4
3212 Nesodden	35,3	10,7
3214 Frogn	28,3	8,6
3216 Vestby	33,2	10,1
3218 Ås	35,8	10,9
3220 Enebakk	19,3	5,9
3222 Lørenskog	80,2	24,4

Akershus

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
3224 Rælingen	34,1	10,4
3226 Aurskog-Høland	31,8	9,7
3228 Nes	41,0	12,5
3230 Gjerdrum	12,8	3,9
3232 Nittedal	44,7	13,6
3234 Lunner	16,2	4,9
3236 Jevnaker	12,3	3,8
3238 Nannestad	27,0	8,2
3240 Eidsvoll	47,4	14,4
3242 Hurdal	6,8	2,8
Totalt Akershus	1 285	392

Akershus fylkeskommune

	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
Akershus fylkeskommune	455	96

Innlandet

Innlandet

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
3401 Kongsvinger	32,5	9,9
3403 Hamar	55,9	17,0
3405 Lillehammer	48,8	14,9
3407 Gjøvik	52,0	15,8
3411 Ringsaker	60,1	18,3
3412 Løten	13,9	4,2
3413 Stange	37,4	11,4
3414 Nord-Odal	11,2	4,7
3415 Sør-Odal	13,9	4,2
3416 Eidskog	13,8	5,8
3417 Grue	11,0	4,9
3418 Åsnes	17,0	7,5
3419 Våler	9,0	4,0
3420 Elverum	37,5	11,4
3421 Trysil	15,4	6,8
3422 Åmot	10,2	4,6
3423 Stor-Elvdal	6,9	3,5
3424 Rendalen	6,1	3,3
3425 Engerdal	5,2	3,0
3426 Tolga	5,6	3,1
3427 Tynset	12,6	4,9
3428 Alvdal	7,1	3,4
3429 Folldal	5,4	3,0
3430 Os	6,1	3,3

Innlandet fylkeskommune

Innlandet fylkeskommune	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN	HERAV:
	(MILL. KR)	FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
	324	68

Innlandet

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
3431 Dovre	7,4	3,6
3432 Lesja	6,4	3,3
3433 Skjåk	6,4	3,3
3434 Lom	6,5	3,4
3435 Vågå	8,9	4,0
3436 Nord-Fron	13,7	6,0
3437 Sel	14,1	6,2
3438 Sør-Fron	8,1	3,9
3439 Ringeby	10,2	4,3
3440 Øyer	10,8	4,0
3441 Gausdal	13,3	5,6
3442 Østre Toten	26,9	9,0
3443 Vestre Toten	23,3	7,1
3446 Gran	23,8	7,3
3447 Søndre Land	12,4	5,2
3448 Nordre Land	14,8	6,2
3449 Sør-Aurdal	8,2	3,9
3450 Etnedal	5,2	3,0
3451 Nord-Aurdal	13,2	4,8
3452 Vestre Slidre	6,3	3,3
3453 Øystre Slidre	7,5	3,0
3454 Vang	3,7	1,1
Totalt Innlandet	746	274

Foto: Nihon Graphy/ Unsplash.

Buskerud

Buskerud

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
3301 Drammen	178,8	54,4
3303 Kongsberg	48,9	14,9
3305 Ringerike	53,4	16,3
3310 Hole	12,8	3,9
3312 Lier	50,3	15,3
3314 Øvre Eiker	35,4	10,8
3316 Modum	26,0	7,9
3318 Krødsherad	6,7	3,3
3320 Flå	4,0	2,0
3322 Nesbyen	8,4	3,8

Buskerud

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
3324 Gol	10,6	3,9
3326 Hemsedal	5,5	1,7
3328 Ål	10,9	4,3
3330 Hol	9,0	2,7
3332 Sigdal	8,5	3,6
3334 Flesberg	7,0	3,1
3336 Rollag	5,2	2,8
3338 Nore og Uvdal	5,3	1,6
Totalt Buskerud	487	156

Buskerud fylkeskommune

	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
Buskerud fylkeskommune	197	42

Østfold

Østfold

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
3101 Halden	54,9	16,7
3103 Moss	87,7	26,7
3105 Sarpsborg	104,0	31,7
3107 Fredrikstad	142,3	43,3
3110 Hvaler	8,4	2,6
3112 Råde	13,8	4,2
3114 Våler	10,9	3,3
3116 Skiptvet	7,0	2,1
3118 Indre Østfold	82,2	25,0
3120 Rakkestad	15,3	4,7

Østfold

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
3122 Marker	7,4	2,5
3124 Aremark	5,1	2,9
Totalt Østfold	539	166

Foto: Morten Brunslid/Visit Oslofjord

Østfold fylkeskommune

	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
Østfold fylkeskommune	199	42

Vestfold

Vestfold

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
3901 Horten	47,4	14,4
3903 Holmestrand	45,6	13,9
3905 Tønsberg	99,9	30,4
3907 Sandefjord	112,4	34,2
3909 Larvik	84,8	25,8
3911 Færder	48,7	14,8
Totalt Vestfold	439	134

Vestfold fylkeskommune

	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
Vestfold fylkeskommune	175	37

Telemark

Telemark

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
4001 Porsgrunn	62,1	18,9
4003 Skien	96,4	29,3
4005 Notodden	23,7	7,2
4010 Siljan	6,3	3,0
4012 Bamble	26,5	8,9
4014 Kragerø	20,4	7,5
4016 Drangedal	9,9	4,1
4018 Nome	13,8	5,5
4020 Midt-Telemark	19,7	6,0
4022 Seljord	7,9	3,6
4024 Hjartdal	5,5	3,1
4026 Tinn	10,8	3,3

Telemark

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
4028 Kviteseid	7,2	3,6
4030 Nissedal	5,5	3,1
4032 Fyresdal	3,0	0,9
4034 Tokke	4,6	1,4
4036 Vinje	8,1	2,5
Totalt Telemark	331	112

Foto: Daniel Charles Hextall / Unsplash

Telemark fylkeskommune

	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
Telemark fylkeskommune	145	30

Agder

Agder

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
4201 Risør	13,9	5,1
4202 Grimstad	41,3	12,6
4203 Arendal	77,9	23,7
4204 Kristiansand	195,9	59,6
4205 Lindesnes	42,4	12,9
4206 Farsund	18,6	6,3
4207 Flekkefjord	18,4	6,2
4211 Gjerstad	6,8	3,3
4212 Vegårshei	6,1	2,8
4213 Tvedestrand	12,5	4,2
4214 Froland	11,2	3,4
4215 Lillesand	19,6	6,0
4216 Birkenes	10,3	3,1

Agder

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
4217 Åmli	6,4	3,3
4218 Iveland	5,2	2,8
4219 Evje og Hornnes	7,5	2,3
4220 Bygland	2,7	0,8
4221 Valle	2,8	0,9
4222 Bykle	2,8	0,8
4223 Vennesla	26,8	8,2
4224 Åseral	2,4	0,7
4225 Lyngdal	20,4	6,2
4226 Hægebostad	5,7	2,8
4227 Kvinesdal	13,8	5,4
4228 Sirdal	4,5	1,4
Totalt Agder	576	185

Agder fylkeskommune

	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
Agder fylkeskommune	267	56

Rogaland

Rogaland

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
1101 Eigersund	27,0	8,2
1103 Stavanger	263,5	80,2
1106 Haugesund	65,0	19,8
1108 Sandnes	143,3	43,6
1111 Sokndal	8,1	3,4
1112 Lund	8,3	3,7
1114 Bjerkreim	6,9	3,1
1119 Hå	34,2	10,4
1120 Klepp	35,4	10,8
1121 Time	34,2	10,4
1122 Gjesdal	22,1	6,7
1124 Sola	51,5	15,7

Rogaland

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
1127 Randaberg	20,6	6,3
1130 Strand	24,2	7,4
1133 Hjelmeland	5,7	1,7
1134 Suldal	8,4	2,6
1135 Sauda	8,9	2,7
1144 Kvitsøy	3,7	2,5
1145 Bokn	4,2	2,7
1146 Tysvær	22,0	6,7
1149 Karmøy	73,2	22,3
1151 Utsira	3,1	2,3
1160 Vindafjord	18,7	6,8
Totalt Rogaland	892	280

Foto: Agata Ciosek/ Unsplash.

Rogaland fylkeskommune

Rogaland fylkeskommune	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN	HERAV:
	(MILL. KR)	FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
	401	84

Vestland

Vestland

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
4601 Bergen	487,0	148,2
4602 Kinn	36,7	14,2
4611 Etne	9,8	4,1
4612 Sveio	11,3	3,8
4613 Bømlo	24,4	8,9
4614 Stord	35,8	12,0
4615 Fitjar	7,3	2,9
4616 Tysnes	7,6	3,3
4617 Kvinnherad	29,9	13,0
4618 Ullensvang	22,3	6,8
4619 Eidfjord	2,6	0,8
4620 Ulvik	4,8	2,8
4621 Voss	31,0	9,4
4622 Kvam	18,4	7,2
4623 Samnanger	6,4	2,9
4624 Bjørnafjorden	45,8	13,9
4625 Austevoll	11,0	3,3
4626 Øygarden	67,6	20,6
4627 Askøy	51,6	15,7
4628 Vaksdal	9,8	4,3
4629 Modalen	1,5	0,5
4630 Osterøy	14,3	4,4

Vestland

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
4631 Alver	55,3	16,8
4632 Austrheim	8,2	3,9
4633 Fedje	3,7	2,5
4634 Masfjorden	4,1	1,2
4635 Gulen	5,2	1,6
4636 Solund	2,1	0,6
4637 Hyllestad	5,0	2,9
4638 Høyanger	8,0	2,4
4639 Vik	5,4	1,7
4640 Sogndal	23,2	7,1
4641 Aurland	3,9	1,2
4642 Lærdal	6,7	3,4
4643 Årdal	13,2	5,8
4644 Luster	10,8	3,3
4645 Askvoll	8,4	4,0
4646 Fjaler	8,4	3,8
4647 Sunnfjord	43,8	14,6
4648 Bremanger	7,5	2,3
4649 Stad	20,8	8,1
4650 Gloppen	13,2	4,8
4651 Stryn	16,5	6,8
Totalt Vestland	1 210	402

Vestland fylkeskommune

	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
Vestland fylkeskommune	650	137

Møre og Romsdal

Foto: Jesse De Backer / Unsplash

Møre og Romsdal

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
1505 Kristiansund	43,7	14,7
1506 Molde	58,4	17,8
1508 Ålesund	98,7	30,0
1511 Vanylven	8,3	3,9
1514 Sande	7,3	3,6
1515 Herøy	17,6	6,5
1516 Ulstein	15,8	4,8
1517 Hareid	11,5	4,5
1520 Ørsta	19,7	6,0
1525 Stranda	10,6	4,7
1528 Sykkylven	16,5	7,4
1531 Sula	17,4	5,3
1532 Giske	15,3	4,7
1535 Vestnes	15,4	6,5

Møre og Romsdal

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
1539 Rauma	16,4	6,8
1547 Aukra	7,1	2,2
1554 Averøy	12,3	4,9
1557 Gjemnes	6,9	3,2
1560 Tingvoll	8,3	3,9
1563 Sunndal	17,4	7,6
1566 Surnadal	13,5	5,7
1573 Smøla	6,7	3,4
1576 Aure	9,2	4,0
1577 Volda	20,1	6,1
1578 Fjord	7,9	3,8
1579 Hustadvika	26,8	9,7
1580 Haram	19,4	7,6
Totalt	528	189

Møre og Romsdal fylkeskommune

Møre og Romsdal fylkeskommune	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
	318	67

Trøndelag

Trøndelag

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
5001 Trondheim	340,4	103,6
5006 Steinkjer	48,1	17,4
5007 Namsos	38,3	18,1
5014 Frøya	13,5	4,1
5020 Osen	4,4	2,7
5021 Oppdal	13,6	4,1
5022 Rennebu	7,1	3,5
5025 Røros	12,2	4,8
5026 Holtålen	6,2	3,3
5027 Midtre Gauldal	15,0	6,5
5028 Melhus	30,5	9,3
5029 Skaun	15,0	4,6
5031 Malvik	25,2	7,7
5032 Selbu	8,9	3,3
5033 Tydal	2,1	0,6
5034 Meråker	7,2	3,6
5035 Stjørdal	41,8	12,7
5036 Frosta	7,1	3,4
5037 Levanger	35,6	10,8
5038 Verdal	26,2	8,0

Trøndelag

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
5041 Snåsa	8,0	4,7
5042 Lierne	6,3	3,9
5043 Røyrvik	3,8	2,7
5044 Namsskogan	5,0	3,3
5045 Grong	8,7	5,0
5046 Høylandet	5,9	3,7
5047 Overhalla	10,2	4,8
5049 Flatanger	5,5	3,5
5052 Leka	4,2	2,9
5053 Inderøy	14,6	5,3
5054 Indre Fosen	23,2	10,1
5055 Heim	15,2	6,6
5056 Hitra	10,8	3,7
5057 Ørland	20,7	7,0
5058 Åfjord	9,3	2,8
5059 Orkland	34,2	10,4
5060 Nærøysund	26,1	12,2
5061 Rindal	6,1	3,3
Totalt Trøndelag	916	328

Trøndelag fylkeskommune

	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
Trøndelag fylkeskommune	432	91

Nordland

Nordland

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
1804 Bodø	124,0	60,7
1806 Narvik	52,9	25,3
1811 Bindal	6,3	3,9
1812 Sømna	7,5	4,5
1813 Brønnøy	19,8	9,4
1815 Vega	5,7	3,6
1816 Vevelstad	4,0	2,8
1818 Herøy	7,2	4,4
1820 Alstahaug	18,5	8,8
1822 Leirfjord	8,8	5,1
1824 Vefsn	32,9	15,8
1825 Grane	6,3	3,9
1826 Hattfjelldal	6,0	3,8
1827 Dønna	6,4	3,9
1828 Nesna	7,1	4,3
1832 Hemnes	12,0	5,6
1833 Rana	61,4	29,8
1834 Lurøy	6,8	2,9
1835 Træna	6,3	5,1
1836 Rødøy	5,9	3,7
1837 Meløy	16,2	7,6

Nordland

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
1838 Gildeskål	7,6	4,5
1839 Beiarn	5,5	3,5
1840 Saltdal	12,7	6,0
1841 Fauske	23,4	11,3
1845 Sørfold	7,5	4,5
1848 Steigen	9,4	5,4
1851 Lødingen	8,0	4,7
1853 Evenes	6,0	3,8
1856 Røst	6,3	5,1
1857 Værøy	7,0	5,4
1859 Flakstad	5,7	3,6
1860 Vestvågøy	28,5	13,7
1865 Vågan	24,1	11,5
1866 Hadsel	20,7	9,8
1867 Bø	7,3	3,3
1868 Øksnes	11,7	5,5
1870 Sortland	25,7	12,4
1871 Andøy	11,7	5,5
1874 Moskenes	5,0	3,3
1875 Hamarøy	10,0	5,6
Totalt Nordland	666	343

Foto: David Becker/Unsplash

Nordland fylkeskommune

Nordland fylkeskommune	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN	HERAV:
	(MILL. KR)	FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
	339	71

Troms

Troms

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
5501 Tromsø	222,7	132,4
5503 Harstad	74,8	43,3
5510 Kvæfjord	11,6	7,2
5512 Tjeldsund	14,4	7,9
5514 Ibestad	6,8	4,5
5516 Gratangen	6,0	4,1
5518 Lavangen	5,9	4,0
5520 Bardu	12,4	7,0
5522 Salangen	9,0	5,8
5524 Målselv	20,8	11,8
5526 Sørreisa	11,0	6,2
5528 Dyrøy	6,1	4,1
5530 Senja	49,0	27,1

Troms

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
5532 Balsfjord	17,9	10,0
5534 Karlsøy	12,9	9,1
5536 Lyngen	14,8	10,2
5538 Storfjord	11,3	8,2
5540 Kåfjord	11,8	8,5
5542 Skjervøy	14,6	10,2
5544 Nordreisa	16,1	9,5
5546 Kvænangen	9,4	7,0
Totalt Troms	559	338

Troms fylkeskommune

	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
Troms fylkeskommune	229	48

Finnmark

Finnmark

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
5601 Alta	105,8	75,7
5603 Hammerfest	56,9	40,0
5605 Sør-Varanger	48,6	34,9
5607 Vadsø	28,5	20,3
5610 Karasjok	17,6	13,5
5612 Kautokeino	19,4	14,6
5614 Loppa	9,7	7,7
5616 Hasvik	10,1	8,0
5618 Måsøy	10,8	8,5
5620 Nordkapp	19,4	14,8
5622 Porsanger	19,4	13,7
5624 Lebesby	11,4	8,9

Finnmark

KOMMUNE	TOTALT PER KOMMUNE (MILL. KR)	HERAV: SUM
		FRIE INNTEKTER + DISTRIKTSTIL- LEGG (MILL. KR)
5626 Gamvik	10,5	8,4
5628 Tana	19,2	14,5
5630 Berlevåg	9,5	7,7
5632 Båtsfjord	15,3	11,9
5634 Vardø	14,8	11,5
5636 Nesseby	9,5	7,6
Totalt Finnmark	436	322

Foto: Bergkinder / Unsplash

Finnmark fylkeskommune

	TOTALT FOR FYLKESKOMMUNEN (MILL. KR)	HERAV: FRIE INNTEKTER (MILL. KR)
Finnmark fylkeskommune	122	26

Skatter og avgifter

Rødts forslag til skatte- og avgiftsendringer i statsbudsjettet for 2025

Rødt foreslår å endre skattene slik at vanlige folk får mer penger og forskjellene reduseres. I vårt forslag kutter vi skatten til de med ordinær inntekt med flere tusen kroner i året. Alle med lavere inntekt enn om lag 800 000 kroner, om lag 3 av 4 personer, får lavere skatt med Rødts forslag, til sammen 14 milliarder kroner. Personer med høye inntekter og store aksjeutbytter, spesielt de 0,7 prosent rikeste med inntekt over 3 millioner kroner i året, betaler mer.

Se detaljert liste over våre skatte- og avgiftsendringer i tabellene bakerst i heftet.

Økt skatt på selskapsoverskudd kan finansiere nye velferdsreformer

I skatteforliket i 2016 gikk høyresida, Senterpartiet og Arbeiderpartiet sammen om å kutte skatten på overskudd i selskaper fra 27 til 23 prosent. Solberg-regjeringa brøyt imidlertid forliket og kuttet med ytterligere ett prosentpoeng til 22 prosent. Likevel står Ap/Sp-regjeringa fast på å frede også dette skattekuttet ut hele stortingsperioden.

Rødt mener det er feil å frede nivået på skatten selskaper betaler på sine overskudd. Vi vil heller gjøre Norge til et foregangsland som står opp mot et internasjonalt skattekappløp mot bunn og gradvis øke skatten på selskapsoverskudd. Det internasjonale samarbeidet mot skatteparadisene må forsterkes, og vi må særlig sørge for at store multinasjonale selskaper betaler den skatten de skal i landene de opererer i. Når land som Storbritannia har økt skatten på selskapsoverskudd, er det ingen grunn til at Norge skal holde sitt rekordlave skattenivå.

Dette mener også deler av Skatteutvalget, som peker på at mange av Norges handelspartnere allerede har vesentlig høyere overskuddsskatt enn Norge, og at de store kuttene siden 2013 ikke har bidratt til økte investeringer i norsk økonomi. Økt skatt på selskapsoverskudd vil, også ifølge utvalgsmedlemmene, være et positivt signal og et bidrag til å snu trenden internasjonalt.

Rødt har lagt fram beregninger som viser at en gradvis opptrappingsplan for selskapsskatten over noen år ville gitt mer enn nok inntekter til nye, store velferdsreformer, som full finansiering av gratis tannhelse. Siden 2013 har selskapsskatten blitt redusert fra 28 til 22 prosent. I 2025 beløper det seg til et bortfall av skatteinntekter på hele 27 milliarder kroner, ifølge tall fra Finansdepartementet.

En slik opptrapping av skatten på selskapsoverskudd ville sørget for at landets kapitaleiere betalte en større del av regninga, og det ville i hovedsak vært selskaper med store millionoverskudd som ville betalt mer skatt, ikke små og mellomstore bedrifter. Over 60 prosent av all selskapsskatt i 2022 ble betalt av under 500 store selskaper. Hele 95 prosent av all selskapsskatt ble betalt av selskaper som hadde millionoverskudd.

Vi foreslår å starte reversering av skattekuttet på selskapers overskudd ved å øke skattesatsen fra 22 til 23 prosent. Endringen gir ingen provenyeffekt i 2025 fordi selskapsskatten betales etterskuddsvis av overskuddet året før, men det vil gi anslagsvis 4,5 milliarder kroner i økte skatteinntekter i 2026.

Skattesubsidiene til bankene bør ta slutt

Norske banker går med enorme overskudd samtidig som mange norske familier sliter tungt med å betjene høye rentekostnader. Overskuddene etter skatt økte med 30 prosent fra 2021 til 2022 og nye 20 prosent fra 2022 til 2023, en total økning på over 30 milliarder kroner. Det er ekstremt.

Siden 2017 har finansselskaper betalt en ekstra finansskatt på overskudd og lønn som en erstatning for at finansielle tjenester er unntatt merverdiavgift. De tapte skatteinntektene for staten som følge av dette unntaket, anslås til over 11 milliarder kroner i 2024. Tapet motvirkes bare delvis av finansskatten på overskudd og lønn, og Finansdepartementet anslår at finansnæringa i 2024 i praksis blir subsidiert med 6,3 milliarder kroner.

Ifølge tall fra Finansdepartementet anslås det at en økning av finansskatten på overskudd med sju prosentenheter, fra dagens 3 prosent til 10 prosent, om lag vil sørge for at hele subsidien ble fjernet.

Rødt foreslår derfor også å øke den ekstra finansskatten på overskudd fra 3 til 4 prosentpoeng som første ledd i en opptrappingsplan. Endringen gir ingen provenyeffekt i 2025 fordi skatten betales etterskuddsvis av overskuddet året før, men det vil gi anslagsvis 900 millioner kroner i økte skatteinntekter i 2026.

En mer progressiv inntektsskatt

Rødts modell innebærer lavere inntektsskatt for alle med gjennomsnittlig eller lav inntekt – de med lavere inntekt enn om lag 800 000 kroner, eller rundt 75 prosent av befolkningen. Men med Rødts opplegg blir det mye høyere skatt for personer med høye inntekter og aksjeutbytter, spesielt de med over 2 millioner kroner i årlig inntekt (de rikeste 2 prosent).

Personer med millioninntekt burde bidra betydelig mer enn en person med gjennomsnittslønn. Regjeringen har riktignok innført et nytt trinn 5 i skattesystemet for de med høye inntekter, men Rødt mener at inntektsnivået man må ha for å nå dette høyeste trinnet er for høyt, og økningen i skattesats regjeringa legger opp til på dette trinnet er alt for lav dersom man skal sikre et mer omfordelende skattesystem. Rødt øker skatten på trinn 5 fra 17,5 til 24 prosent, og reduserer innslagspunktet til 1,25 millioner kroner.

Regjeringa foreslår å øke frikortgrensa fra 70 000 til 100 000 kroner, noe som vil innebære lavere skatt for mange studenter og deltidsarbeidende. Det er bra, men Rødt mener at grensa bør økes ytterligere til 150 000 kroner. I tillegg øker vi fagforeningsfradraget ytterligere utover regjeringas forslag, innfører skattefradrag for mottakere av slitertillegget og utvider ordningen med skattebegrensning slik at flere med lav inntekt kan få redusert skatt. I tillegg fjerner Rødt skattefradraget for individuell pensjonssparing og setter et tak som gjør at en person ikke får fradrag for gjeldsrentene for lån utover de første 60 G med lån (om lag 7,5 millioner kroner) per person. Siden det i hovedsak er personer med høye inntekter som også har så høy gjeld, vil et slikt tak virke omfordelende.

Endringene øker skatteinntektene, inkludert økt utbytteskatt, med om lag 15,2 milliarder kroner i 2025, sammenlignet med regjeringas forslag.

Personer med inntekt under 800.000 kroner får til sammen 14 milliarder kroner i redusert inntektsskatt.

TABELL 1: Oppsummering av noen av Rødts endringer i trinnskatten

Trinn #	Regjeringa		Rødt	
	Innslagspunkt	Sats	Innslagspunkt	Sats
1	217 400 – 306 050 kr	1,7 %	280 000 – 360 000 kr	0,5 %
2	306 050 – 697 150 kr	4,0 %	360 000 – 697 150 kr	3,0 %
3	697 150 – 942 400 kr	13,7 %	697 150 – 925 000 kr	16 %
4	942 400 – 1 410 750 kr	16,7 %	925 000 – 1,25 millioner kr	20 %
5	Over 1 410 750 kr	17,7 %	Over 1,25 millioner kr	24 %
	Skatt på alminnelig inntekt	22 %	Skatt på alminnelig inntekt	23 %
	Frikortgrense	100 000 kr	Frikortgrense	150 000 kr
	Personfradrag	108 550 kr	Personfradrag	123 300 kr
	Fagforeningsfradrag	8 250 kr	Fagforeningsfradrag	Fullt
	Oppjusteringsfaktor utbytte	1,72	Oppjusteringsfaktor utbytte	2,02
	Utbytteskatt	38 %	Utbytteskatt	46 %

Tabellen på neste side oppsummerer hvordan Rødt sitt skatteopplegg er beregnet å slå ut for ulike inntektsgrupper, sammenlignet med Ap/Sp-regjeringas forslag for 2025:

TABELL 2: Fordelingseffekt av Rødts forslag til skatt på inntekt og utbytte, relativt til regjeringens budsjettforslag

Inntektsintervall	Antall personer	Snitt-inntekt (kr)	Rødts endring i skatt på inntekt og utbytte (kr)	Av dette: Rødts endring inntektsskatt (kr)	Av dette: Rødts endring utbytteskatt (kr)
0 – 100 000 kr	308 400	36 000	-	-	-
100 000 – 200 000 kr	212 000	151 000	-3 600	-3 600	-
200 000 – 400 000 kr	873 000	316 000	-3 700	-3 700	-
400 000 – 600 000 kr	1 114 800	499 000	-5 100	-5 100	-
600 000 – 800 000 kr	934 100	694 000	-4 500	-4 700	200
800 000 – 1 mill.	507 300	887 000	500	100	400
1 – 2 mill.	547 200	1 296 000	21 800	19 800	2 000
2 – 3 mill.	59 700	2 373 000	99 400	82 800	16 600
Over 3 mill.	33 600	6 143 000	380 800	216 400	164 400
Sum/gj.snitt	4 590 200	660 000	3 600	2 000	1 600

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-skatt.

Økt utbytteskatt

De med store formuer, for eksempel i form av aksjer, mottar hvert år normalt også store utbytter. Og siden beløpene er langt over det en mangemillionær trenger for å dekke sitt årlige forbruk, går store deler av disse utbytterne til å bygge enda større formuer. Utdelte utbytter har nådd nye høyder de siste årene.

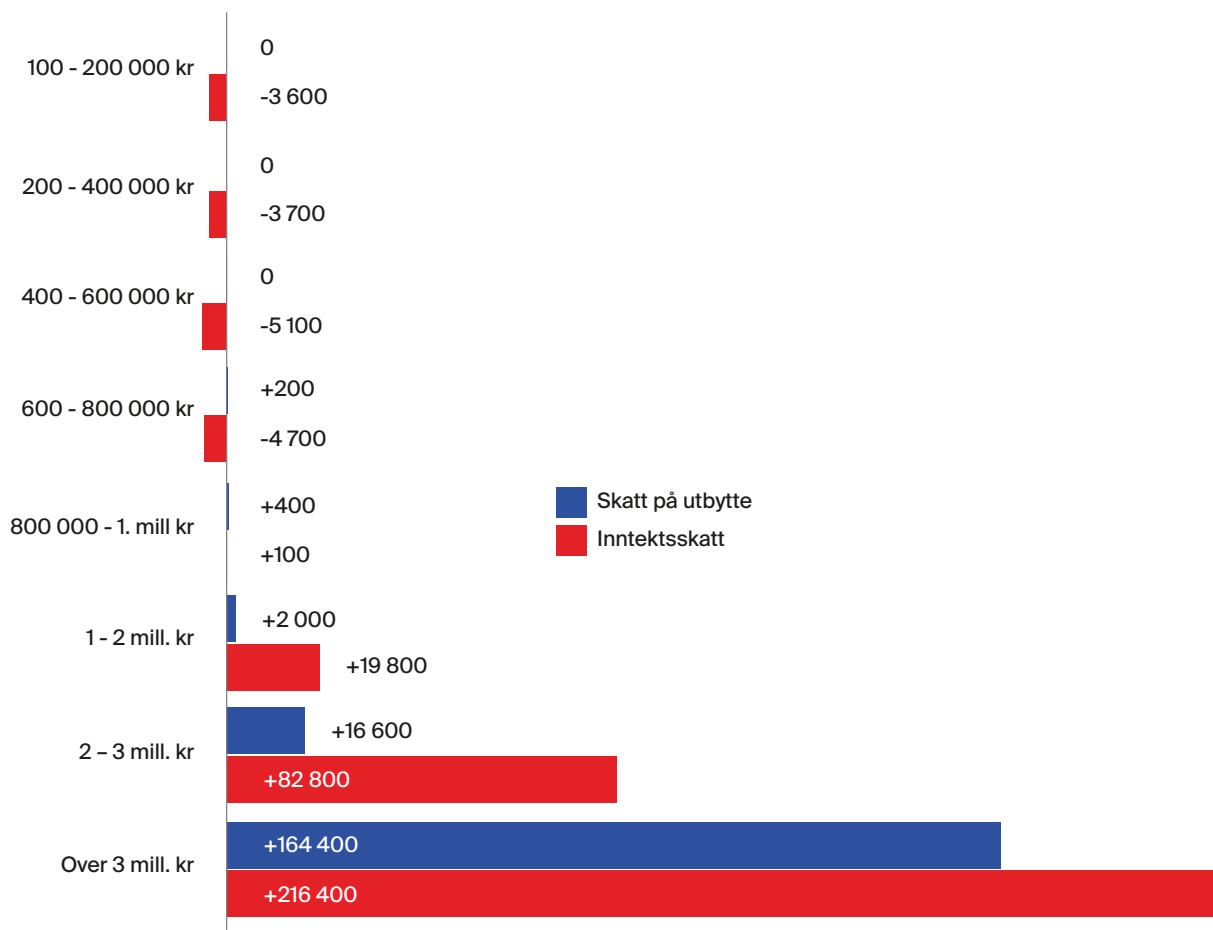
Der regjeringa viderefører en skattesats på utbytte på 38 prosent, vil Rødt øke den til 46 prosent. På grunn av skjermingsfradraget er den reelle skattesatsen for utbytte vesentlig lavere, særlig nå som skjermingsrenta har økt.

Skjermingsfradraget gjør at aksjeeiere med store formuer kan ta ut en andel utbytte helt skattefritt hvert år. Det er i hovedsak de rikeste prosentene som mottar det meste av alt utbytte, og neste år anslås det at skatterabatten vil utgjøre 2,5 milliarder kroner. Rødt mener denne skatterabatten bør fjernes i sin helhet.

Drøyt 40 prosent av Rødts netto inntektsskatteøkning består av økt utbytteskatt, som hovedsakelig betales av de med millioninntekt og store formuer. Rødts endringer øker skatteinntektene fra utbytte med anslagsvis 8,9 milliarder kroner i 2025. Om lag to tredjedeler prosent av dette betales av de 0,5 prosent rikeste i Norge.

Figuren på neste side viser fordelingen mellom økt utbytteskatt og mer omfordelende inntektsskatt for ulike inntekt-sintervaller. Endringene kommer på toppen av endringene foreslått av Ap/Sp-regjeringa.

Fordelingseffekt av Rødts forslag til skatt på inntekt og utbytte

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-skatt.

Milliardformuene må skattlegges hardere

Formue er enda mer skjevfordelt i Norge enn inntekt, og formuesulikheten har økt betydelig de siste tiårene. Kapitals oversikt over landets rikeste viser at Norge har godt over 400 milliardærer, og at de samlede formuene til de 400 rikeste har vokst med rundt 1 600 milliarder kroner utover prisvekst siden årtusensskiftet, tilsvarende en årlig realvekst på over 7 prosent.

Når formuesveksten på toppen over tid har ligget milevis over lønnsveksten, øker den økonomiske eliten sin makt over norsk økonomi i et raskt tempo. En liten gruppe mennesker kontrollerer store selskaper med tusenvis av arbeidsplasser, som påvirker lokalsamfunnene våre og miljøet. Men de er aldri på valg, og stemmeseddelen vår kan ikke måle seg med den makta de har over samfunnet.

Mellom 2013 og 2021 kuttet de borgerlige nivået på formuesskatten med over 10 milliarder kroner blant annet gjennom å redusere satsen i formuesskatten fra 1,1 prosent til 0,85 prosent, og ved å innføre en stor «aksjerabatt». Ap/Sp-regjeringa har gjort endringer som reverserer mye av dette kuttet, men formuene til landets milliardærer har fortsatt å øke i kraftig tempo også under disse årene, noe som viser tydelig at det er behov for å øke skatten på store formuer mye mer.

Rødt foreslår derfor å øke formuesskatten for de rikeste. Tabellen på neste side sammenligner Rødts forslag til en mer progressiv formuesskatt med Ap/Sp sitt forslag:

TABELL 3: Rødts forslag til en mer progressiv formuesskatt

	Regjeringen 2025	Rødt 2025
Bunnfradrag	1,76 millioner	2,0 millioner*
Sats 1	1,0 %	1,2 %
Trinn 2	Over 20,7 millioner	20 millioner–100 millioner
Sats 2	1,1 %	1,4 %
Trinn 3	–	Over 100 millioner
Sats 3	–	1,6 %
Verdsetting ved beregning av ligningsformue	Primærbolig: 25 % Primærbolig o/10 millioner: 70% Sekundærbolig: 100 % Aksjer og næringseiendom: 80 % Driftsmidler: 70 % Oppdrettstillatelser: 25%	Primærbolig: 25 % Primærbolig o/10 millioner: 100 % Sekundærbolig: 100 % Aksjer og næringseiendom: 100 % Driftsmidler: 100 % Oppdrettstillatelser: 100%

*) Alle bunnfradrag er dobbelt for ektefeller som lignes under ett for felles formue.

Rødt foreslår å beholde rabatten på primærbolig og fritidsbolig på 75 prosent for boliger med markedsverdi opp til 10 millioner kroner, men fjerne rabatten på 30 prosent for boligverdien over denne grensa. Vi foreslår også å fjerne rabattene på aksjer, driftsmidler og oppdrettstillatelser. Bare det å fjerne aksjerabatten gir isolert sett rundt 5 milliarder kroner mer til fellesskapet, som i all hovedsak kommer fra rikeste aksjeeiere.

Rødt mener at formuesskatten bør gjøres mer progressiv, det vil si at de med de aller største formuene bør betale mer enn de gjør i dag. Men det er ikke et mål i seg selv at flest mulig personer skal betale formuesskatt, og den kan være enda mer spisset mot de store formuene. For å vri beskatningen mer mot toppen av formuespyramiden, øker vi bunnfradraget til 2,0 millioner kroner, som er 240 000 kroner mer enn regjeringas forslag. Alle personer med 1,76 millioner kroner eller mer i formue vil med denne endringen isolert sett betale noe mindre i formuesskatt, mens anslagsvis 91 000 personer ikke lenger vil måtte betale formuesskatt med vår modell. Siden primærbolig verdsettes til 25 prosent av markedsverdien når man skal beregne skatt på formue, betyr det for eksempel at du ikke betaler én krone i formuesskatt dersom din formue består av en gjeldsfri bolig med verdi på inntil 8,0 millioner kroner. Et par kan eie en dobbelt så dyr bolig uten å måtte betale formuesskatt.

Samtidig øker vi satsen fra 1,0 til 1,2 prosent for de med nettoformuer over 2,0 millioner kroner, litt høyere enn satsen var under de rødgrønne fram til 2013. Vi øker satsen for nettoformuer over 20 millioner kroner fra 1,1 til 1,4 prosent og innfører en tilleggssats på 1,6 prosent for nettoformuer over 100 millioner kroner, noe som gjelder om lag 4 000 personer (de rikeste 0,1 prosent). Totalt vil en slik modell øke skatteinntektene på formue med 12,6 milliarder kroner i 2025. Tabellen under viser fordelingseffekten av Rødts mer progressive formuesskatt, sammenlignet med forslaget til Ap/Sp. Det er i hovedsak bare en liten økonomisk elite som får økt skatt, ikke folk flest:

TABELL 4: Fordelingseffekt av Rødts mer progressive formuesskatt, sammenlignet med Ap/Sp

Nettoformue	Antall personer	Andel personer	Gj.snitt nettoformue	Rødts forslag rel. til Ap/Sp
Under 5 mill.	4 048 600	88 %	958 000	-
5-10 mill.	399 400	9 %	6 750 000	2 300
10-20 mill.	103 600	2 %	13 299 000	18 700
20-50 mill.	28 400	0,6 %	29 393 000	83 000
50-100 mill.	6 400	0,14 %	68 827 000	273 900
Over 100 mill.	4 000	0,09 %	339 786 000	2 048 000
I alt	4 590 400	100,0 %	2 309 000	3 400

Rødts klimaskatt og klimarabatt

Hvis vi skal klare å skaffe oppslutning om klimakutt, må de rikeste bidra mest – og mye mer enn i dag. En politikk som får ned ulikheten er også bra for å få ned utslippene, siden de superrikes inntekter og formuer går til økt forbruk, som igjen bidrar til større klimagassutslipp.

På toppen foreslår vi å innføre en egen klimaskatt på de med høye millioninntekter, som skal begrense luksusforbruk og investeres i utslippskutt. Rødts klimarabatt tilbakebetaler de økte avgiftsinntektene fra økt CO2-avgift utover regjeringas forslag og reversering av kutt i veibruksavgiften og flypassasjeravgiften.

Klimarabatten i Rødts budsjett fordeles som et årlig beløp til alle med under 500 000 kroner i inntekt, der de med inntekt 0-250 000 kroner får noe mer, og de som bor i de minst sentrale kommunene også får et tillegg.

Rødts klimarabatt	Kommuner i sentralitetssone 1-4	Kommuner i sentralitetssone 5-6
Inntekt 0-250'	3 250	4 000
Inntekt 250-500'	2 500	3 250

Les mer om klimarabatten i Rødts klimaplan som er tilgjengelig på Rødts nettsider.

Skattesystemet må bli rettferdig

På barneskolen lærer vi at Norge har et progressivt skattesystem der skattesatsen øker jo mer du tjener. Virkeligheten er en annen. Mens vanlige arbeidsfolk betaler om lag 25 prosent av sin inntekt i skatt, er den tilsvarende andelen kun elleve prosent for den rikeste promillen, ifølge forskning fra SSB.

Årsaken er at rike investorer og deres dyre skatteadvokater finner metoder for å utsette eller å unngå å betale skatt. Derfor er det nødvendig å innføre et rettferdig og vanntett skattesystem som gjør at de rike må betale sin skatt fortløpende.

Over de neste sidene beskrives de konkrete skatteendringene vi budsjetterer med i 2025. Flere av de nødvendige grepene for å skape et rettferdig skattesystem gir ikke tallfestete effekter allerede i 2025, og er derfor ikke inkludert i vårt budsjett.

Du kan lese mer om Rødts skattepolitikk i heftet «Rødts forslag til en rettferdig skattereform» fra mars 2023 som finnes på våre nettsider.

Rødts forslag for å lage et rettferdig skattesystem

- Fjerne fritaksmetoden
- Skatt på forbruk gjennom selskaper
- Fjerne skjermingsfradraget
- Progressiv utbytteskatt
- Reell verdsetting av formue i formueskatten
- Minimumsskatt for milliardærer
- Formueskatt av nordmenn i utlandet
- Reforhandle skatteavtalen med Sveits
- Strengere gjennomskjæringsregler
- Arveskatt med høyt bunnfradrag

Les mer om Rødts skattepolitikk i heftet «Rødts forslag til en rettferdig skattereform» på rødt.no/skattereform23

Tabeller over alle forslag

Skatter og avgifter

Sammenlignet med regjeringas forslag. Se eget kapittel med detaljer om skatteopplegget.

(I MILL.)

(I MILL.)

KAP	POST	FORSLAG	PÅLØPT	EFFEKT I 2025
Skatt				
5501	70	Mer progressiv trinnskatt og endringer i fradrag (samlet effekt)	7 873	6 298
Av dette:*				
• Skattekutt på inntekter under 800 000 kroner, økt skatt på høyere inntekter: + 5 700 mill. • Økt fagforeningsfradrag: - 200 mill. • Økt frikortgrense: - 1000 mill. • Tak på rentefradrag på lån ved 7,5 mill. per person: + 1 500 mill. • Fjerne skattefradrag for IPS: + 300 mill.				
5501	70	Økt utbytteskatt	8 000	6 400
5501	70	Fjerne skjermingsfradraget	3 100	2 500
5501	70	Mer progressiv formuesskatt	15 720	12 560
5501	72	Innføre skattefritak på slitertillegget	-23	-18
5501	72	Utvide ordningen med skattebegrensning ved liten skatteevne	-150	-
5501	74	Øke skatten på selskapsoverskudd fra 22 til 23 %	4 530	-
5501	74	Øke finansskatten på overskudd fra 3 til 4 %	870	-
5501	74	Øke inntektsføringen i fritaksmetoden fra 3 til 5 %	370	-
5501	77-79	Øke kildeskatt på rente-, royalty- og leiebetalinger til 23 %	21	19
SUM SKATTER			40 311	27 759
* = Den samlede effekten av alle Rødts endringer i inntekt- og utbytteskatten er beregnet av SSBs skattemodell som tar hensyn til at når man gjør flere skatteendringer samtidig kan de påvirke hverandre. Beløpene i punktlista er isolerte beregninger som anslår den bokførte effekten av å kun gjøre den endringen.				
Avgifter				
5511	70	Toll på import av soyamel kraftfôr- og fiskefôrproduksjon (10 øre/kg fra 1. juli 2025)	26	21
5521	70	Redusere mva-satsen på kollektiv, kultur og hotell fra 12 til 10 %	-1 200	-1 000
5521	70	Fjerne mva på norskproduserte fersk frukt og grønnsaker	-1 300	-1 100
5521	70	Fjerne mva på reparasjoner av klær, sko, husholdnings- og fritidsvarer og elektronikk	-600	-300
5536	71	Nedjustere innslagspunktet for når man må betale for CO2-utslipp i engangsavgiften for personbil fra 70 til 35 gram	50	46
5542	70	Gjeninnføre grunnavgift på mineralolje for aktivitet tilknyttet havområder utenfor territorialgrensen	1 350	1 250
5543	70	Reversere kuttet i CO2-avgiften for kvotepliktig utslipp i sjøfarten	45	40
5555	70 (NY)	Omsetningsavgift på private helseforsikringer (25 % fra 1.1.2025)	775	698
5559	72	Økt miljøavgift på drikkevaremballasje av plast	40	35
SUM AVGIFTER			-814	-310

Skatter og avgifter

Sammenlignet med regjeringas forslag. Se eget kapittel med detaljer om skatteopplegget.

			(I MILL.)	(I MILL.)
KAP	POST	FORSLAG	PÅLØPT	EFFEKT I 2025
Klimarabatt				
5543	70	Økt CO ₂ -avgift (33 % økning utover prisstigning fra 2024-nivå)	2 370	2 165
5538	70	Reversere kutt i veibruksavgiften på bensin	270	250
5538	70	Reversere kutt i veibruksavgiften på biodiesel	80	75
5538	71	Reversere kutt i veibruksavgiften på mineralolje	300	270
5536	72	Reversere kutt i trafikkforsikringsavgift på fossilbiler	430	210
5561	70	Reversere kutt i flypassasjeravgiften	600	550
5561	70	Innføre progressiv flyavgift for reiser mellom de største byene, samt utenlandsreiser utover en årlig feriereise (fra 1. mars 2025)	1 500	1 350
5501	70	Tilbakebetale fra økt CO ₂ -avgift og reversering av kutt i veibruksavgift til alle med inntekt under 500 000 kroner, med barne- og distriktstillegg	-5 550	-4 870
SUM SKATTER + AVGIFTER			39 497	27 449

KONTANTSTRØM FRA OLJSEKTOREN TIL OLJEFONDET – PÅVIRKER IKKE BALANSEN I				
KAP	POST	STATSBUDSJETTET	(I MILL.)	
5508	70	Øke CO ₂ -avgifta på sokkelen med 50 % fra 2024-nivå (nettoeffekt)	605	
Overføring til oljefondet			605	
BALANSE				(I MILL.)
Netto økte skatter og avgifter				27 449
Netto økte utgifter utenom bistand				27 449
Endring oljepengebruk innenlands				-
Endring oljepengebruk utenlands (oppfylle 1%-målet om bistand): Påvirker ikke inflasjonen i Norge				5 000

KAP	POST	LÅNETRANSAKSJONER (UNDER STREKEN)	(I MILL.)
1700	90	Kutte kapitalinnskudd i NATOs innovasjonsfond	-24
2410	90	Øke studielån: 500 nye fagskoleplasser	18
2410	90	Øke studielån: 48 nye psykologiplasser i Stavanger	2,9
2410	90	Øke studielån med 15.000 kr/året fra studieåret 2025/2026	1 541
2412	90	Øke låneramme for Husbanken med 13 mrd. kroner (kan gi 2500 flere boliger og 2200 flere startlån)	914
5312	90	Økt avdrag på lån til Husbanken	5
Sum lånetransaksjoner			2 457

Rammeområde 1 - Statsforvaltningen

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
1	1	Kutte apanasjen til Kongen og Dronninga	-5,1
1	50	Kutte bevilgning til Det kongelige hoff	-27
2	1	Kutte apanasjen til Kronprinsen og Kronprinsessa	-4,3
21	1	Redusere godtgjørelse for medlemmer av regjeringen	-10,6
1531	1	Kutte bevilgning til «Eiendommer til kongelige formål»	-10,7
1531	45	Kutte bevilgning til «Eiendommer til kongelige formål»	-11,1
Sum			-69

Rammeområde 2 - Familie og forbruker

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Fattigdomsbekjempelse			
800	1	Prøveprosjekt for etablering av Rødhette-hus i to norske byer, samt styrking av tilbudet i Oslo	5,0
845	70	Øke barnetrygden i tråd med prisutviklingen	733
846	61	Styrke Bufdirs tilskuddsordning til inkludering av barn og unge	10
846	61	Økt støtte til utstyrssentralene (BUA)	5,0
846	61	Økt støtte til frivillige ferietiltak for barn som Ferie for alle i regi av Røde Kors og Barnas Stasjon i regi av Blå Kors	15
846	61	Økt støtte til frivillige tiltak for alle rundt høytider som alternative julefeiringer og julehjelp i form av matkasser, mat og gaver til sårbare grupper i regi av for eksempel Frelsesarmeen og Kirkens bymisjon	11
881	78	Økt støtte til matutdeling i regi av tros- og livssynssamfunn	7,0
2530	71	Øke engangsstønaden med 15 000 kroner fra 1. mai	78
Likestilling			
800	70	Tilskudd til forskning og prøveprosjekter om arbeidstidsreduksjon	50
844	70	Fjerne kontantstøtten og omgjøre ytelsen til ventestøtte for barn som ikke har barnehageplass	-155
2531	70	Øke bidragsforskudd med 2 400 kroner i året når den andre forelderen ikke betaler barnebidrag	65
Vold og overgrep			
840	61	Øke tilskudd til incest- og voldtektssentre	10
840	70	Styrke krisesentertilbudet	90
840	70	Støtte til Krisesentersekretariatet	4,0
840	70	Støtte til Vold- og overgrepslinjen	7,5
840	70	Økt bevilgning til forebygging av vold i nære relasjoner, herunder Alternativ til Vold og NKVTS	15
Barnevern			
854	62	Veiledning av nyutdannede i barnevernstjenesten	14
855	1	Kutte 20 % av utgifter til kommersielle leverandører i barnevernet	538
855	1	Erstatte kommersielle enkeltkjøp med langsiktige rammeavtaler med ideelle i barnevernet	-538
856	1	Påbegynne overføring av enslige mindreårige asylsøkere til barnevernet fra 1. juli	359
Sum			1 323

Rammeområde 3 - Kultur

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Bedre økonomi for kunstnere og kulturarbeidere			
300	1	Utrede bedre løsninger for pensjonsopptjening og sykepenger for selvstendig næringsdrivende og frilansere	5,0
320	55	Øke bevilgning til Norsk Kulturfond som særlig skal dekke arrangørstøtte for visuell kunst og musikk, samt fri scenekunst	50
320	71	5 nye statsstipender for kunstnere	3,2
320	72	70 nye arbeidsstipender for kunstnere	26
320	73	40 nye langvarige stipender for kunstnere	15
320	74	Opprette kunstnerallianse for musikere	5,0
320	74	Øke støtten til skuespiller- og danseralliansen (SKUDA)	2,0
337	71	Øke utstillingshonorarer for kunstnere som stiller ut hos institusjoner som får statlig støtte	20
Tilskuddsordninger for kunst og kultur			
315	86	Kutte i tilskudd til kommersielle internasjonale idrettsarrangement i Norge	-15
320	55	Kulturfondbøker til 500 skolebibliotek	18
320	74	Tilskudd til etablering av residenser for truede og forfulgte kunstnere (Safemuse)	7,0
320	74	Øke tilskudd til de regionale kunstsentrene i Norge	10
320	75	Tilskudd til Sølvberget bibliotek og kulturhus	2,5
320	75	Tilskudd til litteraturbåten Epos	2,8
323	70	Tilskudd til Kloden teater	3,0
325	1	Avvikle kulturtanken	-53
325	1	Styrke Den Kulturelle skolesekken, med særlig vekt på lønns- og arbeidsvilkår for kunstnerne	30
326	80	Utviklingsmidler til bibliotek som fellesarena	25
328	70	Tilskudd til formidlingssenteret ved Skien bibliotek for gjennomføring av Ibsen 2028	2,0
328	70	Gratis inngang for barn på alle 61 museum som mottar driftstilskudd	19
328	70	Økt tilskudd til Norsk Industriarbeidermuseum	0,5
328	78	Tilskudd til Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum	5,0
328	78	Øke tilskuddet til Norsk Skogfinsk Museum	3,0
Frivillighet, språk og presse			
315	78	Styrke Frivilligsentralene og økt støtte til fritidsklubber for barn og unge	40
326	73	Økt støtte til Noregs Mållag	1,0
326	74	Økt støtte til Det Norske Samlaget til utvikling av nynorsk barne- og ungdomslitteratur	5,0
335	71	Øke pressestøtten	40
335	71	Øke støtte til samisk dagspresse	4,0

Rammeområde 3 - Kultur

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Likestilling			
350	1	Styrke Diskrimineringsnemda som lavterskeltilbud for behandling av saker om seksuell trakassering	4,0
351	70	Tilskudd til kvinneorganisasjoner	10
351	72	Økt støtte til LHBTI-organisasjoner	5,0
351	73	Styrke likestillingssentrene	5,0
352	70	Øke støtten til funksjonshemmedes frivillige organisasjoner	10
353	50	Styrke Likestillings- og diskrimineringsombudet	5,0
Kulturminner			
1429	70	Tilskudd til automatisk fredede og arkeologiske kulturminner	5,0
1429	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10
1429	76	Reversere kuttet og utvide ordninga med 10 nye utvalgte kulturlandskap i 2025	7,0
1429	79	Tilskudd til verdensarven	5,0
Sum			352

Rammeområde 4 - Utenriks

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Humanitær hjelp			
150	70	Støtte til kurdisk Røde Halvmåne for å hjelpe ofrene for Tyrkias invasjon av Syria og Irak	15
150	71	Økt kjernestøtte til Verdens matvareprogram (WFP)	200
153	71	Økt kjernestøtte til FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR)	150
153	72	Økt kjernestøtte til UNRWA	375
153	72	Reversere kutt til vertssamfunn for flyktninger	290
Utviklingsarbeid			
159	70	Tilskudd til nødhjelp og gjenoppbygging i Gaza	375
159	70	Tilskudd til nødhjelp og gjenoppbygging i Libanon	200
159	70	Tilskudd til gjenoppbygging i Nord-Syria	15
159	72	Øke regionbevilgning til Afghanistan, spesielt til utdanning, helse, kvinner og minoriteter	150
159	75	Reversere kutt til Afrika for å avhjelpe situasjonen i Sahel	303
161	70	Reversere akkumulerte kutt i Utdanning og øke kjernestøtten til UNICEF	1 132
163	70	Økt innskudd i FNs fond for tap og skade	100
171	70	Gjenopprette kjernestøtte til FNs utviklingsprogram UNDP	600
Likestilling og sivilsamfunn			
118	76	Økt støtte til sivilsamfunnsorganisasjoner i Russland	20
152	70	Styrke arbeid for menneskerettigheter	90
159	70	Øremerket tilskudd til organisasjoner som samarbeider med de 7 organisasjonene som Israel har terrorlistet	20

Rammeområde 4 - Utenriks

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
159	71	Økt støtte til sivilsamfunnsorganisasjoner i Øst-Europa	50
164	70	Økt bevilgning til likestillingsarbeid	20
164	71	Økt bevilgning til FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling UN Women	20
164	72	Økt kjernestøtte til FNs befolkningsfond UNFPA	20
170	70	Økt støtte til sivilsamfunnsorganisasjoner, herunder kvinnebevegelse, fagforeninger, urfolk og skeives rettigheter	500
Helse			
160	70	Økt innsats mot barnesykdommer og for seksuelle og reproduktive rettigheter	450
160	71	Økt kjernestøtte til WHO	112
Fred og sikkerhet			
116	70	Økt støtte til den internasjonale straffedomstolen for å styrke arbeidet med oppfølging av Kampala-tillegget som kriminaliserer angrepskrig	10
116	70	Økt støtte til Den internasjonale domstolen (ICJ)	10
116	70	Ekstraordinært bidrag til styrking av FNs fredsbevarende styrker, herunder UNIFIL	325
118	72	Reetablere det humanitære initiativet med forskning og formidling om humanitære konsekvenser av atomvåpenbruk	50
118	72	Tilskudd til organisasjoner som arbeider med kjernefysisk nedrustning	15
118	75 (NY)	Gjenopprette og finansiere egen post til opplysningsarbeid for fred i Norge	20
151	70	Reversere kutt og øke innsats til Fred og forsoning	30
151	71	Reversere kutt i Globale sikkerhetsspørsmål og nedrustning	12
151	73	Tilbakeføre støtte til FN og globale utfordringer, samt ekstra midler til Fredsbyggingsfondet	150
Øvrige satsinger			
118	74	Styrke internasjonalt arbeid mot apartheid og folkemord	12
118	74	Økt tilskudd til Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter og Falstadsenteret. Omdisponere midler fra IHRA	2,0
118	74	Reverse kutt til Nei til EU og Europabevegelsen	3,0
170	71 (NY)	Gjenopprette egen post for opplysningsarbeid om Nord/Sør-spørsmål	15
172	73	Økt bevilgning til gjeldsslette og sørge for opprettelsen av en global gjeldsslettemekanisme under UNCTAD	140
Inndekning			
115	71	Kutte næringsfremme i Israel, Tyrkia, Abu Dhabi og globalt	-7,0
118	74	Kutte støtten til Oslo Freedom Forum	-0,6
172	70	Redusere kjernestøtte til Verdensbanken	-550
172	71	Reversere støtten til regionale banker og fond med nyliberal agenda	-400
172	72	Kutt i støtte til Det internasjonale pengefondet (IMF)	-43
Sum			5 000

Rammeområde 5 - Justis

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Styrke kriminalomsorgen			
430	1	Styrke bemanningen i kriminalomsorgen med 125 nye årsverk	106
430	1	Økt driftsstøtte til kriminalomsorgen for å dekke økte strøm- og leiepriser, og kostnader knyttet til vedlikehold	30
430	1	Bedre aktivitetstilbud til innsatte med fire nye aktivitetsteam	24
430	1	Bedre aktivitetstilbud og oppfølging av unge mellom 18 og 25 som soner i fengsel	7,0
430	1	Etablere fire nye rusmestringsenheter i fengsel	16
430	1	Kutte i konsulentbruken i KDI	-35
430	1	To nye plasser ved Ungdomsenhetene	15
430	70	Tilskudd til frivillige organisasjonen innenfor kriminalomsorgens virke som WayBack, For Fangers Pårørende, Røde Kors med flere	15
432	1	50 nye studieplasser ved Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter (KRUS) for å øke rekrutteringen til yrket	15
Politi og påtalemyndighet			
433	1	Styrke Konfliktrådet oppfølging av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging	10
433	60	Styrke bevilgningen for tilskudd til samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) i kommunene	7,5
433	70	Styrke Sekretariatet for konfliktrådenes tilskuddsordning for forebyggende tiltak mot ungdoms- og gjengkriminalitet	15
440	1	Omprioritere fra driftsbudsjettet til Politiets Utlendingsenhet til politidistriktene	-340
440	1	Økt driftsbudsjett til politiet	340
440	1	Mer nærpoliti i Oslo og flere årsverk i Oslo politidistrikt	35
440	1	Styrke politiets arbeid med vold og overgrep mot barn, og vold i nære relasjoner	25
440	1	Styrke påtalemyndigheten for en mer effektiv behandling av volds- og seksuallovbrudd	6,0
440	1	Styrke påtalemyndighetens arbeid med arbeidslivskriminalitet	6,0
440	1	Bekjempe økonomisk kriminalitet ved å styrke Økokrim med 10 nye etterforskere	16
440	1	Økte midler til etterforskning av voldtekts-, overgreps- og voldssaker	25
440	1	Øremerkede midler til politiets forebyggingsarbeid innen kriminalitet og rus rettet mot barn og unge	7,5
Bedre rettssikkerhet og samfunnsberedskap			
430	1	Kompetanseheving i domstolene på vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep	7,0
451	1	Styrke Sivilforsvaret	10
451	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner innen sivil beredskap og omsorgsberedskap	5,0
455	71	Øke tilskuddsordningen til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	5,0
470	1	Tilskudd til rettshjelp for lokalbefolkning og reineiere i områder med planlagt kraftutbygging	10

Rammeområde 5 - Justis

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
470	72	Øke tilskuddsordningen til rettshjelpiltak som NOAS, JURK, Jussbuss, Jussformidlingen, Gatejuristen med flere	10
470	72	Støtte til Domstolsprosjektet til NOAS for rettslig prøving av utlendingssaker	6,0
Innvandring og asyl			
440	flere	Øke antall kvoteflyktninger til 5 000: Kostnader på justisområdet	21
Sum			420

Rammeområde 6 - Innvandring, regional utvikling og bolig

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
En mer solidarisk innvandringspolitikk			
671	flere	Ta imot 5 000 kvoteflyktninger	965
490	1	Kutte bevilgning til tilbakekall av statsborgerskap og oppholdstillatelse med om lag 50 prosent	- 25
490	21	Mindreutgifter i UDI ved å påbegynne overføring av enslige mindreårige asylsøkere til barnevernet	- 61
490	70	Øke stønaden til beboere på asylmottak med 10 prosent	50
490	71	Øke støtten til aktivitetstilbud til barn i asylmottak	10
491	1	Innføring av sakkyndige uttalelser i utvisningssaker som berører barn	6,0
491	21	Dobling av antallet nemndsmøter i UNE for å sikre muntlige høringer	10
671	62	Øke introduksjonsstønaden med 15 000 kroner fra 1. mai	123
672	60	Øke antall norsktimer i asylmottak fra 175 til 225 timer	13
Integrering og mangfold			
560	50	Øke overføringene til Sametinget	50
567	70	Tilskudd til nasjonale minoriteters kultur, språk og egenorganisering	10
590	65	Øke bevilgningene til områdesatsingene i Oslo, Bergen, Kristiansand, Trondheim, Drammen, Skien, Fredrikstad, Sarpsborg, Indre Østfold, Larvik, Halden, Tromsø, Gjøvik og Stavanger	60
590	65	Øremerket tilskudd til Utekontakten i bydelene i Oslo kommune	5,0
670	1	Flere mangfoldsrådgivere og erfaringskonsulenter i skolen	6,0
671	71	Øke støtten til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner	6,0
671	71	Øke tilskuddet til MiRA-senteret	2,5
671	71	Øke tilskuddet til Antirasistisk Senter	2,5
671	71	Øke tilskuddet til Stiftelsen Fargespill	1,0
671	71	Tilskudd til SEIF	2,5
671	71	Øke tilskuddet til Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS)	3,0

Rammeområde 6 - Innvandring, regional utvikling og bolig

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Bolig for alle			
581	70	Styrke bostøtten slik at ingen får avkortet bostøtte på grunn av Rødts forslag om økte minstestøtser	35
581	70	Øke boutgiftstaket i bostøtten som sikrer at 10 prosent flere husholdninger får rett på bostøtte samt gir økt bostøtte for alle nåværende mottakere	260
581	72	Utvide ordning for etablering og tilpassing i distriktskommuner til å inkludere bygdevekstkommuner i Troms	6,2
581	76	Gjeninnføre tilskudd til kommunale utleieboliger	100
581	78	Øke tilskuddet til Leieboerforeningen	3,0
581	78	Prøveordning med utleietilsyn	5,0
581	79 (NY)	Gjeninnføre støtteordning i Husbanken til heis og tilstandsvurdering	10
5615	80	Renteinntekter som følge av at lånerammen til Husbanken økes med 13 milliarder kroner	- 20
Diverse			
554	73	Styrke Merkurprogrammet og inkludere flere bedrifter i distriktet i ordningen	15
590	81	Styrke kompetansen og kapasiteten om arealforvaltning, natur og friluftsliv i kommunene	5,0
Sum			1 659

Rammeområde 7 - Arbeid og sosial

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Hjelp flere folk i arbeid og styrke Nav for å sikre god saksbehandling			
600	1	Opprette et NAV-ombud	10
601	21	Øke heltidspotten slik at det settes i gang flere forsøksprosjekter for å få mer heltid	2,0
605	1	100 flere årsverk i NAV for å kutte saksbehandlingstiden og få flere i jobb	99
605	1	Doble antall gjeldsrådgivere i den statlige delen av NAV	5,0
605	1	20 flere årsverk med tolker i NAV	20
605	1	Kutte i den rådgivende legetjenesten i NAV	-147
605	1	Kutte i kommunikasjonsavdelingen i NAV	-2,0
621	70	Øke tilskudd til brukerstyrte organisasjoner som Nav-opprydningen, Stiftelsen Rettferd for taperne, FØL	10
621	70	Støtte til frivillige organisasjoner som deler ut mat	30
634	76	1 000 nye tiltaksplasser for å hjelpe folk i arbeid som lønnstilskudd, IPS, AFT og så videre	168
634	76	Øke tiltakspenger for ledige med 15 000 kroner fra 1. mai	82
634	77	500 nye varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA)	74
2541	70	Styrke dagpengeordningen ved å øke kompensasjonsgraden til 66 % fra 1. mai	450

Rammeområde 7 - Arbeid og sosial

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
2661	79	Doble aktivitetshjelpemiddelordningen slik at alle med funksjonsnedsettelse kan delta i fysisk aktivitet	62
Øke ytelsene fra NAV			
2650	70	Gi ansatte i VTA-bedrifter rett på sykepenger	9
2620	70	Øke overgangsstønad med 15 000 kr fra 1. mai	58
2651	70	Øke minstesatsene i arbeidsavklaringspenger med 15 000 kroner fra 1. mai	633
2651	70	Reversere kuttet for unge mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) fra 1. mai for personer over 22 år fra 1. mai	327
2655	70	Øke minstesatsene i uføretrygd med 15 000 kroner fra 1. mai	1 624
2655	70	Øke fribeløpet for uføre til 1 G fra 1. januar 2025	742
2661	70	Styrke brillettøtteordningen til å dekke reparasjoner, flere briller i året og økte satser til barn med behov for flerstyrkeglass og prismer	32
2661	70	Øke grunnstønad, hjelpestønad og stønader til bil, bedring av funksjonsevne, ortopediske hjelpemidler og høreapparater i tråd med prisveksten	189
2661	70	Gi personer over 30 år som har mistet håret på grunn av sykdom 1 000 kroner i økt støtte til parykk	8,2
2670	70	Fryse levealdersjusteringen for pensjonister i 2025	502
2670	71	Reversere kuttet i gjenlevendetillegget i alderspensjon	107
2670	73	Øke minstepensjonen med 15 000 kroner fra 1. mai	1 107
2670	73	Reversere kuttet i gjenlevendepensjon	22
2670	73	Reversere kuttet i forsørgingstillegget til alderspensjonister	9
Styrke kampen mot sosial dumping			
600	1	Ansette leger og saksbehandlere for å opprette erstatningsordning til oljepionerene	250
621	70	Etablere en tilskuddsordning for organisasjoner som bistår ofre for arbeidslivskriminalitet	10
621	70	Styrke det frivillige tilbudet om akuttovernatting for migranter	10
640	1	Opprette 40 nye stillinger i Arbeidstilsynet som skal arbeide med tilsyn av innleie og arbeidslivskriminalitet	46
640	21	Øke tilskuddet til Fair Play Bygg Norge	3,0
Sum			6 550

Rammeområde 8 - Forsvar

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Inndekninger			
1700	53	Kutte innskudd av risikokapital i NATOs innovasjonsfond	-14
1700	71	Kutte i støtten til tenketanker finansiert av USAs våpenindustri	-4,5
1700	71	Kutte bevilgning til Investinors forvaltning av deltakelse i NATOs innovasjonsfond	-1,6
1700	78	Kutte tilskudd til NATOs internasjonale driftsbudsjetter, minus pensjonsutgifter	-1 100
1710	1	Kutte Forsvarsbyggs utgifter i forbindelse med baseavtalen med USA	-4,0
1720	1	Redusert ramme for bruk av eksterne konsulenter og omprioritere til sivile stillinger	-120
1720	1	Kutte i militæroperasjoner i Irak og Stillehavet	-714
1720	1	Kutte utgifter tilknyttet forhåndslagring av amerikansk militært materiell i Norge	-128
1760	45	Kutte prosjekt for menneskerettighetsstridig masseovervåking	-438
1760	45	Stoppe betaling for 12 forsinkede F-35 kampfly og kutte tilleggsinvesteringer. Avsettes til fond	-1 370
1760	75	Kutte tilskudd til NATOs investeringsprogram	-348
Satsninger			
1700	1	Styrking av Forsvarets sentrale varslerenhet og Forsvarsdepartementets øvrige arbeid mot seksuell trakassering	20
1700	1	Økte midler til oppfølging av tiltaksplan for veteraner	15
1700	43 (NY)	Avsetning til fond fra kutt i F-35-overføringer	1 370
1700	71	Økt ramme for tilskudd til veteranorganisasjoner	10
1700	71	Økt tilskudd til sivile beredskapsorganisasjoner	60
1710	1	Bedring av personellnære bygg, herunder brakker, kaserner og læresteder	450
1720	1	Forsering av luftvern batterier	120
1720	1	Løse pensjonskrisa for militært ansatte	100
1720	1	Sivile stillinger til å erstatte eksterne konsulenter	120
1720	1	Økt opptak til 3-årig spesialist- og officersutdanning ved Forsvarets høyskole	300
1720	1	Forsere styrking av Heimevernets områdestruktur med ytterligere 500 soldater	277
1720	1	Dekke saksomkostninger og gi kompensasjoner til berørte i feriepengesaken i Heimevernet	3,5
1720	1	Økt satsing for å ivareta og beholde personell	420
1720	1	150 stillinger til Hæren, Sjøforsvaret, Luftforsvaret og Heimevernet	250
1720	1	Opprette 50 stillinger reservert til skadde veteraner	66
1760	45	Bevilgning til norske verft for å forsere bygging av standardfartøy for Forsvaret	250
1760	45	Forsert anskaffelse av hurtiggående båter til Heimevernet	100
1760	76 (NY)	Investeringer til nordisk forsvarssamarbeid	310
Sum			0

Rammeområde 9 - Næring

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (1 MILL.)
Miljøteknologi og miljøtiltak i industri			
2421	75	Grønn Plattform: Program for sirkulær gruvedrift og gjenvinning av kritiske mineraler	40
2421	75	Grønn Plattform: Program for grønn skipsfart	30
2421	75	Grønn Plattform: Program for å kutte punktutslipp i prosessindustrien	60
2421	76	Styrking av Miljøteknologiordningen	75
Diverse			
900	77	Informasjonskampanje for å få folk til å spise mer hval og sel	1,0
900	75	Tilskudd til likestillingstiltak i fiskerinæringa	2,0
904	21	Åpne og tilgjengeliggjøre registeret over reelt eierskap for allmenheten	10
909	73	Prisjustere makstaket i nettolønnsordningen for norske sjøfolk for perioden 2022 til 2025	115
2421	70	Opprette en pott for innovasjon i ideell sektor	50
Indekkingsforslag			
915	1	Legge ned Regelrådet	-8,0
2421	74	Kutte Invest in Norway i Innovasjon Norge	-13
2421	74	Kutte i petroleumsprosjekter i Innovasjon Norge	-40
Sum			322

Rammeområde 10 - Fiskeri

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (1 MILL.)
Fiskerioppsyn			
917	1	Styrking av fiskerioppsyn og økte driftsmidler til Fiskeridirektoratet	20
917	22	Øke tilskudd til Fiskeridirektoratet for opprydding av forlatt fiskeutstyr	16
923	22	Øke støtten til fiskeriforskning og -overvåkning	15
Tilskudd og velferd til sjøs			
910	1	Øremerkede midler til drukningsforhindring	10
919	71	Øke tilskudd til velferdsordninger for fiskere	2
919	71	Gjeninnføre tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	17
Støtte til kystfiske og fiskeriarbeidsplasser i distriktet			
919	73	Kutt i tilskudd til kompensasjon for økt CO2-avgift for torsketralere	-140
919	75	Øke føringstilskudd og tilskudd til andre næringstiltak i fiskeriene	30
919	75	Driftstilskudd for mindre fiskemottak i perioder med lav omsetning	55
919	75	Krisepakke for kystfiskekommuner	75
Sum			100

Rammeområde 11 - Landbruk

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Støtteordninger og veterinærdekning			
1112	50	Etablering av senter for alternativer til dyreforsøk i Veterinærinstituttet	13
1115	1	Styrke beredskapsstøtte og ansette flere veterinærer i Mattilsynet	50
1136	50	Økt støtte til Norsk genressurscenter for å sikre bruk av norske husdyrraser	1,0
1138	70	Økt støtte til Matsentralen Norge	10
1142	1	Opprette flere utvalgte kulturlandskap i jordbruket	10
1142	60	Økt tilskudd til veterinærdekning	150
1150	78	Tilskudd til avløser ved svangerskap for å styrke likestilling i landbruket	25
Støtte til organisasjoner			
1138	70	Reversere kutt til Norsk Bonde- og Småbrukarlags «Slipp oss til - ungdom inn i landbruket»	0,2
1138	70	Gjeninnføre støtte til Biologisk dynamisk forening	0,2
1138	70	Økt støtte til Bygdekvinnelaget	0,5
1138	70	Gjeninnføre støtte til NOAH	0,2
Naturvennlig skogbruk			
1149	73	Tilskudd til forsøk med plukkhøst	35
1149	73	Redusert tilskudd til skog-, klima-, og energitiltak: Gjødsling av ungsog, tettere planting, og ungsogpleie	-38
1150	50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond (LUF) for metodeutvikling og kartlegging av biologisk gammel skog	60
1150	50	Reduksjon av tilskudd til veibygging og drift i bratt og vanskelig terreng	-50
Selvforsyning og klima			
1142	1	Opprette sjølforsyningstilskudd for at norske bakerier skal bruke norsk korn	50
1150	50	Inntekter fra økt soyatoll brukes til tilskudd for å ha dyr på utmarksbeite (10 øre/kg fra 1.7.2025)	21
1150	50	Støtte til grøvfôrproduksjon og utmarksbeite	300
1150	50	Distriktstilskudd for melkebonder på Vestlandet og i Nord-Norge	50
1150	50	Innføre støtteordning for nødvendig kraftfôrbruk	50
1150	50	Tilskudd til istandsetting av tidligere dyrka mark i Nord-Norge	50
1150	50	Økt tilskudd til drenering	25
1150	50	Kutte i prisnedskrivingsordningen for korn (subsidiert av kraftfôr)	-581
1151	51	Ta igjen vedlikeholdsetterslep på grensegjerder mot Finland og Russland	10
1151	51	Styrke midler til konfliktdepende tiltak mellom reindrift og jordbruk	1,0
1151	51	Styrke HMS-tjenesten i reindriften i Reindriften utviklingsfond	1,0
1152	70	Styrke Bionova: Øke støtte til karbonopptak i jordbruket	50
1152	70	Styrke Bionova: Øke støtte til produksjon av biogass i landbruket	500
Sum			794

Rammeområde 12 - Olje og energi

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Klimatilpasning			
4820	40	Fjerne kommunal egenandel for utføring av sikrings- og miljøtiltak som er gjennomførte i regi av NVE	20
1820	1	Øke bevilgning til NVE for å bistå kommunene med overvannsproblematikk	20
1820	22	Styrke flom- og skredforebygging i regi av NVE	225
1820	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging i regi av kommunene	100
1820	61	Tilskudd til krise- og hastetiltak i sammenheng med flom og skredhendelser	50
Forskning på klima- og energiløsninger			
1850	50	Økt støtte til forskning og utvikling, teknologiutvikling og kompetanseoppbygging på karbonfangst og lagring. Egen satsning for sentraliserte CCS-løsninger på sokkelen	70
1850	50	Økt støtte til forskning og utvikling på mer energieffektive løsninger	25
1850	50	Økt støtte til forskning og utvikling på hvordan større deler av oppvarmingsbehovet kan dekkes av geotermisk energi	25
1850	70	Gjør klar til pilot for karbonfangst og lagring på avfallsforbrenning i Trondheim, Bergen Stavanger, Kristiansand, Fredrikstad, Ålesund, Gjøvik og Tromsø. Støtte 1/4 av beløpet, med planlagt opptrapping	330
Enøk			
1825	60	Energieffektivisere kommunale boliger gjennom økt tilskudd fra Husbanken	300
Andre omprioriteringer			
1800	72	Kutte satsing på vindkraft til havs	-10
1800	70	Melde Norge ut av Acer og kutte i kontingentbeløp	-7,0
1810	1	Ikke gjennomføre nye TFO-runder	-12
1810	21	Kutte kartlegging av havbunnsmineraler	-162
1820	26	Kutte bevilgning til Reguleringsmyndigheten for energi (RME) for arbeid med havvind	-20
1850	21	Kutte satsing på vindkraft til havs, med unntak av kartlegging av biomangfold	-88
1850	73	Kutte i petroleumsforskning som ikke er rettet mot å redusere klimautslipp, ulykker og lignende	-185
4810	1	Reduserte gebyrinntekter som følge av å ikke gjennomføre nye TFO-runder	12
Sum			693

Rammeområde 13 - Miljø

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Økt innsats for naturen			
1410	21	Mer kunnskap om natur gjennom økt miljøovervåkning og mer miljødata	20
1410	21	Utvikling av kart over grå arealer og nedbygd natur for å sikre gjenbruk av dette framfor nye naturinngrep	5,0
1420	21	Vannmiljøtiltak og vassdragsrestaurering	15
1420	21	Utarbeide og følge opp tverrsektoriell plan for restaurering av natur i tråd med mål om å restaurere 30 prosent	30
1420	21	Innføre ytterligere tiltak mot pukkellaks	25
1420	31	Fond for restaurering av natur, med offisiell avklaring om definisjon av begrepet og plan fordelt på naturtyper	100
1420	31	Restaurering av myr og annen våtmark	100
1420	32	Styrking av ordningen med frivillig skogvern	500
1420	80	Tilskudd til tiltak for å ivareta natur	150
1420	84	Økt bidrag til FNs naturpanel	2,0
Natur- og klimatiltak i kommunene			
1420	60	Tilskudd til tiltak og planlegging for natur i kommunene gjennom natursats	200
1420	61	Tilskudd til planvask i kommunene	10
1420	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning i kommunene gjennom klimasats	400
Innsats for havet			
1410	23	Sikre kartlegging av havbunnen i regi av Mareano	100
1420	1	Økt kapasitet på havforvaltning i Miljødirektoratet	6,0
1420	21	Sikre kartlegging av vannmassene i regi av Havforskningsinstituttet	50
1420	32	Gjennomføre nasjonal marin verneplan og utrede nye marine verneområder	10
1420	80	Økt støtte til Havforskningsinstituttet og Porsanger kommunes restaureringsprosjekt for å få tilbake kysttorsk	3,0
1420	80	Støtte til senter for marin restaurering av tareskog i Kabelvåg	12
Miljøvennlige energitiltak gjennom klima- og energifondet			
1428	50	Kutt av punktutslipp i industri, blant annet gjennom forsøk med karbondifferansekontrakter	300
1428	50	Støtte til utslippskutt i havbruksnæringen	50
1428	50	Opprette ny støtteordning for utbygging av elbil-lading i borettslag og sameier, etter modell fra Oslo	10
1428	50	Videreføring av tilskudd til landstrøm, utslippsfri fergedrift og hurtigbåter i fylkeskommunal regi	150
1428	50	Omstilling av fiskeflåten, særlig med støtte til el-sjarker	50
1428	50	Tilskudd til omlegging til elektriske busser i fylkeskommunal kollektivtrafikk	100
1428	50	Tilskudd til å bygge 10 ladestasjoner på 1 MW for tungtransport	50
1428	50	Energieffektivisering i næringsbygg	300
1428	50	Energieffektivisering hos husholdninger, borettslag og sameier	300

Rammeområde 13 - Miljø

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
1428	50	Tilskudd til lokal energiproduksjon, inkludert solceller, bergvarme, solfangere og batterier i hjem og boligblokker	300
1428	50	Tilskudd til oppgradering av vannkraft	100
Utslippskutt			
1400	21	Utarbeide kart over potensialet for økt karbonopptak i natur	10
1400	76	Økt støtte til Grønt Landtransportprogram	3,0
Diverse miljøformål			
1400	21	Tilskuddsordning for teknologiutvikling på avløpsområdet etter modell av ordning for drikkevann	20
1400	21	Nasjonal kartlegging av behov for renseanlegg og oppgradering av vann og avløp	20
1400	76	Reisestøtte til frivillige miljøorganisasjoner til internasjonale møter	1,0
1420	30	Støtte til kommunene for oppkjøp og tilrettelegging av strandeieendommer og friluftsområder	100
1420	78	Økte tilskudd til friluftsmål	10
1420	80	Økt tilskudd til planlegging og prosjektering av kommunale renseanlegg langs Oslofjorden	20
1420	85	Økt støtte til besøkssentre for natur og verdensarv, herunder Runde	5,0
1420	86	Økt støtte til frivillige miljøorganisasjoner og allmenntilgittige miljøstiftelser	6,0
Inndekninger			
1420	74	Kutte kompensasjon for egenkraft til Hydro	- 1 900
1428	50	Omdisponering av Enova-midler fra havvind til Klima- og energifondet	- 2 000
Sum			- 257

Rammeområde 15 - Helse

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Innfase gratis tannhelse			
2711	72	Innføre egenandelstak på 2 500 kroner og 40 % refusjon over dette beløpet for tannhelsetjenester	2 980
2711	72	Gratis tannregulering for alle opp til 18 år	364
572	60	Styrke retten tannbehandling for personer med sammensatte psykiske helseplager (ACT/FACT-pasienter)	15
Lavere egenandel for helsetjenester			
732	72-75	Senke ikke møtt-gebyret til 1 000 kroner	119
760	61	Innføre gratis helsetjenester for alle opp til 18 år	126
2752	72	Kutte prisen på medisiner og helsetjenester ved å reduserer egenandelstaket og frikortgrensa til 2 500 kroner	1 200
2755	73	Reversere avvikling av folketrygdens dekning av utgifter til behandling hos kiropraktorer	141
Styrke sykehusene og stanse markedstenkningen			
732	70	Styrke tverrfaglig helsekartlegging av barn i barnevernet og inkludere mindreårige asylsøkere	65
732	72-75	Opprette flere døgnplasser innen psykisk helsevern	200
732	72-75	Opprette flere døgnplasser i tverrfaglig spesialisert rusbehandling	100
732	72-75	Ansette 50 flere jordmødre og 50 flere barnepleiere i sykehusene for å styrke føde- og barselstilbudet	90
732	72-75	Opprette 20 nye stillinger for leger i spesialisering (LIS-1 stillinger)	25
732	72-75	Ansette 100 flere sykepleiere og 100 flere helsefagarbeidere i sykehusene	169
732	72-75	Øke lønnstilskudd for masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie	50
732	72-75	Økte midler til å toppe bemanningen med portører, helsesekretærer og renholdere med om lag 120 stillinger	75
732	72-75	Rekrutteringstiltak, styrke bemanningsenheter i helseforetakene og styrking av grunnbemanningen	100
732	72-75	Kutte bruk av innleie fra bemanningsbyråer	-100
732	72-75	Redusere konsulentbruk i helseforetakene	-500
732	72-75	Kutte toppledernes lønn ned på nivå med helseministeren	-5,0
732	72-75	Avvikle innsatsstyrt og resultatbasert finansiering og nøytral moms i helseforetakene, og omfordele til basisbevilgning	-
Styrke helseberedskaper			
700	1	Etablere StatMed: Produksjon av legemidler og vaksiner i Norge	20
702	70	Styrke frivillig helseberedskap gjennom organisasjoner som Norsk Folkehjelp, Norske Kvinners Sanitetsforening og Røde Kors	30
Kvinnehelse, seksuell- og reproduktiv helse			
714	79	Styrke Ammehjelpen	4,0
732	78	Styrke Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning	10

Rammeområde 15 - Helse

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
732	72-75	Øremerkede midler til styrking av behandlingstilbud for kvinnespesifikke lidelser i sykehusene	70
733	79	Sikre driften av Røysumtunet, rehabilitering for ME-syke	5,0
760	60	Opprette pilotprosjekt for abort i primærhelsetjenesten	5,0
2790	70	Gratis prevensjon opp til 25 år og til alle uten inntektsgivende arbeid som første steg i innføring av gratis prevensjon	49
Rusomsorg og psykisk helse			
732	70	Styrking av tilstedeværende psykisk helsehjelp i fengsler	10
760	21	Styrke psykologkompetansen i kommunene og rekrutteringsprosjektet KOMPIS	50
765	21	Opprette pilotprosjekt med gjeldsrådgivere i Rask psykisk helsehjelp og DPS	10
765	21	Styrke arbeidet mot overdoser gjennom støtte til rusmiddelanalysetjenesten til foreningen Tryggere Ruspolitikk	5,0
765	71	Økte tilskudd til bruker- og pårørendeorganisasjoner på psykisk helse, rus og voldsfeltet	5,0
765	72	Øke tilskudd til frivillig rusforebyggende innsats	8,0
765	73	Midler til flere fontenehus, arbeidsfellesskap for mennesker som har eller har hatt psykiske problemer	5,0
765	74	Styrke Nasjonale tiltak for forebygging av selvmord og selvskading	15
Folkehelse			
733	21	Styrke habilitering- og rehabiliteringstjenestene	30
760	60	Finansiere helsehjelp til papirløse	5,0
760	70	Styrke forskning på samisk helse gjennom tilskudd til SAMINOR 3	14
765	21	Forebygge voldtekt og vold i nære relasjoner	20
765	72	Styrke tilskuddspotten til frivillige organisasjoner i helse	10
Andre omfordelende tiltak			
748	1	Økt bevilgning til tilsyn med asylmottak for enslige mindreårige asylsøkere	5,0
700	1	Kutt i lederlønningene i Vinmonopolet og Helsenet	-2,0
760	63	Bygge 1 000 flere sykehjemsplasser	217
760	71	Styrke Menn i helse for å utdanne flere helsefagarbeidere	2,0
Sum			5 815

Rammeområde 16 - Utdanning

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Skole			
220	1	Kutte 4 årsverk i kommunikasjonsavdelingen til Utdanningsdirektoratet	-4,0
226	21	Forsterke skolebibliotek-tilskudd opp til 40 millioner kroner	5,4
226	21	Styrke prøveordninger med praksis i bedrift for en mer praktisk skole i grunn-skole	20
226	21	Økt støtte til samisk fjernundervisning og samiske læremiddel	6,0
226	21	Avvikle deltakelse i internasjonale undersøkelser, som PISA og TIMSS	-26
226	21	En ny lærebok til alle elever i grunnskolen	191
226	21	Avvikle nasjonale prøver	-542
226	21	Kutte ut kartleggingsprøver i lesing og matematikk i 1. klasse	-56
260	70	Kutte tilskudd til NLA Høgskolen	-255
2410	70	Øke utstyrstipendet for elever på VGS med 10 prosent fra skoleåret 2025-2026, opp til 7 698 kroner	49
2410	70	Øke borteboerstipendet med 1 000 kroner i måneden fra skoleåret 2025-2026	107
Kompetanse og etterutdanning			
225	69	Styrke Fagbrev på jobb	5,5
225	75	Rosa kompetanse: Samle tilskuddet til alle tiltakene i en bevilgning	10
226	22	Kompetanseløft for lærere og i lærerutdanninga om seksualitetsundervisning	3,0
257	70	Styrke Kompetansepluss for å styrke videreutdanning blant voksne	3,0
260	50	100 nye studieplasser på Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU)	7,5
Høyere utdanning			
240	60	Styrke høyere yrkesfaglig utdanning med 500 ekstra fagskoleplasser	29
257	70	Opprette et nytt bransjeprogram for maritim sektor	15
260	50	Opprette profesjonsstudium i psykologi ved Universitetet i Stavanger	3,4
260	50	Prosjektmidler til Griegakademiet ved Universitetet i Bergen	5,0
260	50	Opprettholde støtten til Climate-Ecological Observatory for Artic Tundra (COAT) ved UiT	20
260	50	Reversere innføring av eksamensavgift for beståtte eksamener	22
Undervisning og opplæring			
222	1	Reversere regjeringens kutt i samiske læremidler	9,0
225	74	Opprette Den faglige skolesekken – informasjon om arbeidslivet og organisering på skolen	10
225	74	Opprette Antirasistisk skolesekk for lærere, elever og skoleledere	10
225	75	Rosa kompetanse: Samle tilskuddet til alle tiltakene i en bevilgning	10
672	60	Øke antall norsktimer i asylmottak fra 175 til 225 timer	7,8
Studentøkonomi			
270	74	Økt støtte til studentvelferdstiltak	10
270	75	Bygge 1 000 nye studentboliger	82

Rammeområde 16 - Utdanning

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (1 MILL.)
2410	50	Øke studielån og stipend med 15 000 kroner i året fra studiestart høsten 2025	470
2410	50	Reversere kutt i studiestipend	175
5617	80	Økte renteinntekter fra økt studielån	-21
Sum			336

Rammeområde 17 - Transport

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (1 MILL.)
Vei			
1301	70	Utslippsfrie anleggsplasser: Tredobling for å starte full utrulling, ikke pilotprosjekter	55
1320	28	Økt kontroll av tunge kjøretøy for å stanse sosial dumping og farlige vogntog på veiene	25
1320	29	OPS-prosjekter: Kutte i overføring som ikke er planlagt brukt i 2025	-700
1320	30	Ras- og skredsikring av riksveier	500
1320	30	Kutte og nedskalere motorveiprojekter og planlegging, herunder E39 Hordfast og E18 Vestkorridoren	-300
1320	73	Kutte i tilskudd til reduserte bompengetakster på riksveier utenfor byområder	-153
1320	73	Tilskudd til reduserte bompengetakster på særskilt dyre strekninger, som Rv. 13 Ryfast og fv. 569 Nordøyvegen	153
1321	70	Legge ned Nye Veier AS. Overføre ansatte og portefølje til SVV. Fullføre utbedring Rv. 13. Nedskalere og reforhandle øvrige.	-5 000
Jernbane			
1352	21	Gjennomføre konseptvalgutredning (KVU) for hurtigtog Oslo-Stockholm	10
1352	72	Økt vedlikehold og fornying av jernbanen (Maksimalt ekstrabeløp Bane Nor klarer å bruke neste år).	415
1352	72	Opptrappingsplan Bane Nor: Flere ansatte, planlegge for mer vedlikehold fremover	100
1352	72	Økt flom-, ras- og skredsikring av jernbane	200
1352	73	Prosjektere ny jernbaneutbygging: Dobbeltspor Sandefjord-Stokke, sammenkobling Vestfoldbanen/Sørlandsbanen, ny Rikstunnel mm.	400
1352	73	Omarbeide planene for Ringeriksbanen for å ivareta natur og miljø	50
1352	75	Doble tilskuddet til godsoverføring fra vei til jernbane	105
1352	76	Planlegge oppgradering av hele Tinnosbanen	10
Kollektiv			
1330	60	Utvidet TT-ordning til fylkene som mangler (Vest-Agder, Akershus, Oslo og Rogaland)	220

Rammeområde 17 - Transport

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
1332	63	Tilskudd til planlegging av store kollektivprosjekter (herunder Bybane til Åsane og Ahus-bane)	150
1332	66	Lokale forsøk med gratis kollektivtransport og nye rabattordninger	250
1352	70	Barn (6-17 år) reiser gratis på tog sammen med voksne	145
Fly			
4312		Halvere startavgift ved små og mellomstore lufthavner	-60
4312		Øke startavgift ved de seks største lufthavnene med 7,1 %	60
4312		Halvere startavgift på fly under 20 tonn	-40
4312		Øke startavgift på fly over 20 tonn med 2,7 %	40
Havner			
916	30	Redusere vedlikeholdsetterslep på moloer og farleder	35
916	60	Tilskudd til fiskerihavnanlegg	10
916	71	Økt tilskudd til mer effektive og miljøvennlige havner	20
Sum			- 3 300
Samferdsel under andre rammeområder			
572	60	Kutte billettprisene i lokal kollektivtrafikk med 10 %	800
572	60	Krisepakke til kollektivtransporten: Flere avganger, opprettholde tilbud og lavere priser i alle fylker	800
572	60	Økt tilskudd til fylkesveier (utbedring, vedlikehold, ras- og skredsikring, gang/sykkelvei)	1 200
572	60	Innføre gratis båtruter til øyer og andre veiløse samfunn og 50 % prisreduksjon for øvrige båtruter	145
1428	50	Enova (el-bil, el-buss, ladestasjoner)	160
Sum samferdsel alle rammområder			-195

Rammeområde 18 - Kommunal

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Frie inntekter			
525		Øke kommunenes frie inntekter	4 000
571	60	av dette: Innbyggertilskudd	3 000
571	61	av dette: Distriktstilskudd Sør-Norge	244
571	62	av dette: Distriktstilskudd Nord-Norge	756
572	60	Øke fylkeskommunenes frie inntekter	1 000
Barnehage			
571	60	Flere barnehageplasser som følge av økt etterspørsel på grunn av omgjøring av kontantstøtte til ventestøtte	190
571	60	Ansette 800 flere barnehagelærere for å starte opptrapping av pedagogisk nærvær hele dagen	630

Rammeområde 18 - Kommunal

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
571	60	Ansette 1 000 flere barne- og ungdomsarbeidere i barnehagene: "Toppet bemanning" i barnehager med mer enn 50 barn	705
571	60	Redusere pensjonstilskuddet til private barnehager slik at det dekker faktiske pensjonskostnader	-600
Skole			
571	60	Gratis skolemat på trinn 1 til 10 fra 1. august	1 260
571	60	Ansette 500 flere lærere for å sørge for bedre tid til oppfølging av hver enkelt elev	465
571	60	Ansette 700 flere miljøarbeidere i SFO for å følge opp barn med vedtak om sosial støtte	472
571	60	Styrke laget rundt eleven med 50 nye årsverk med spesialpedagoger og 50 nye miljøarbeidere i skolen	73
571	60	Gi bedre tilrettelegging for barn i barnehage og skole gjennom å styrke PP-tjenesten med 100 nye årsverk	91
572	60	Prøveprosjekt med utstyrstrailer til yrkesfaglig utdanning i samarbeid med partene i arbeidslivet	20
572	60	Øke lærlingstilskuddet med 2 500 kr	60
Kommunale tjenester			
571	60	Styrke helsestasjoner og skolehelsetjenesten med 50 nye årsverk med helsesykepleiere	45
571	60	Øke kvalifiseringsstønaden med 15 000 kroner fra 1. mai	70
571	60	Øke satsene for sosialhjelp i tråd med SIFOs anbefalinger fra 1. mai	840
571	60	Innføre makspris i kulturskolen på 2 000 kroner i året fra høsten 2025	70
571	60	Opprette 100 kommunale fastlegestillinger som rekrutteringstiltak	79
572	60	Kutte billettprisene i lokal kollektivtrafikk med 10 prosent	800
572	60	Krisepakke til kollektivtrafikken for å opprettholde tilbudet og sikre flere avganger	800
Kompensere for kutt og underfinansiering			
571	60	Redusere rentenivå på lån fra Kommunalbanken med 0,25 prosentpoeng	308
571	60	Gi tilskudd til kjøp av egen bolig til 200 flere søkere gjennom Husbanken	57
571	60	Redusere egenandelene for barnevernsinstitusjonsplasser for kommuner med dårlig økonomi	37
571	60	Styrke det offentlige barnevernet i Oslo	55
572	60	Økt tilskudd til fylkesveier (utbedring, vedlikehold, ras- og skredsikring, gang/sykkelvei)	1 200
572	60	Innføre gratis båtruter til øyer og andre veiløse samfunn	145
575	60	Senke innslagspunktet for ressurskrevende tjenester med 20 000 kroner	144
575	61	Øke innbyggergrensen for å få tilleggskompensasjonsordning for ressurskrevende tjenester til 5 000 innbyggere	31
578	70	Økt støtte til tiltak for økt valgdeltakelse	3,0
Sum			13 050

Rammeområde 18 - Kommunal

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
Kommunale satsinger under andre rammeområder			
840	70	Styrke krisesentertilbudet	90
320	55	Kulturfondbøker til 500 skolebibliotek	18
581	76	Gjeninnføre tilskudd til kommunale utleieboliger	100
590	65	Øke bevilgningene til områdesatsingene i Oslo, Bergen, Kristiansand, Trondheim, Drammen, Skien, Fredrikstad, Sarpsborg, Indre Østfold, Larvik, Halden, Tromsø, Gjøvik og Stavanger	60
919	75	Krisepakke for kystfiskekommuner	75
1820	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging i regi av kommunene (flere poster)	190
1825	60	Energieffektivisere kommunale boliger gjennom økt tilskudd fra Husbanken	300
1420	60	Natur og klimatiltak i kommunene (flere poster)	610
1420	80	Økt tilskudd til planlegging og prosjektering av kommunale renseanlegg langs Oslo-fjorden	20
1420	30	Støtte til kommunene for oppkjøp og tilrettelegging av strandeierdommer og friluftsområder	100
760	21	Styrke psykologkompetansen i kommunene og rekrutteringsprosjektet KOMPIS	50
760	63	Bygge 1 000 flere sykehjemsplasser	217
1428	50	Videreføring av tilskudd til landstrøm, utslippsfri ferge drift og hurtigbåter i fylkeskommunal regi	150
1428	50	Tilskudd til omlegging til elektriske busser i fylkeskommunal kollektivtrafikk	100
1330	60	Utvidet TT-ordning til fylkene som mangler (Vest-Agder, Akershus, Oslo og Rogaland)	220
1332	66	Lokale forsøk med gratis kollektivtransport og nye rabattordninger	250
Sum kommunale satsinger alle rammeområder			2 550

Oversikt over Rødts kommunebudsjett	Beløp (i millioner kroner)
Frie inntekter: Kommunene	4 000
Øremerkede midler: Kommunene	5 025
Bevilgninger andre rammeområder: Kommunene	1 830
Sum økt handlingsrom for kommunene	10 855
Frie inntekter: Fylkeskommunene	1 000
Øremerkede midler: Fylkeskommunene	3 025
Bevilgninger andre rammeområder: Fylkeskommunene	720
Sum økt handlingsrom for fylkeskommunene	4 745
Samlet økning til kommunesektoren	15 600

Rammeområde 19 - Tilfeldige utgifter og inntekter

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
2309	1	Fryse lønnen til alle ledere i staten som tjener mer enn 15 G	-2,7
		Sum	-2,7

Rammeområde 20 - Statsforvaltningen

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
41	1	Redusere godtgjørelse for stortingsrepresentanter	-44
1600	71	Tilskudd til organisasjoner som jobber med skatt og åpenhet som Tax Justice, Publish what you pay, Transparency International og lignende	5,0
1610	1	Styrke Tolletaten med 10 nye årsverk	12,0
1618	1	Styrke Skatteetaten for å gjennomføre flere kontroller og bekjempe skatteundragelse og økonomisk kriminalitet	100,0
		Sum	73

Rammeområde 22 - Utbytte mv.

Alle tallene i Rødts budsjett er relative til regjeringens budsjettforslag

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL.)
5656	85	Økt utbytteanslag fra DnB	-400
		Sum	-400

